ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Δ/ΝΣΗ: ΜΗΤΡΩΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ: ΜΗΤΡΩΟΥ / Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ.
Πληροφορίες: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ
Τηλέφωνο: 2103382336
E-mail: georgopoulos@acci.gr

Αθήνα,24/10/2019
Αριθ.Πρωτ.:1771026

Συνημ.:
Οικονομικές Καταστάσεις

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **«ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΗΣ-Εμποροβιομηχανικαί, Ναυπηγικαί, Ναυτιλιακαί, Τουριστικαί και Οικοδομικαί Επιχειρήσεις Α.Ε.».**

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
Ανακοινώνει ότι :

Την **21/10/2019** καταχωρίσθηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τα κατωτέρω στοιχεία της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΗΣ-Εμποροβιομηχανικαί, Ναυπηγικαί, Ναυτιλιακαί, Τουριστικαί και Οικοδομικαί Επιχειρήσεις Α.Ε.,** το διακριτικό τίτλο **ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε**. και αριθμό ΓΕΜΗ **266801000**:

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης **1941977 οι εγκεκριμένες από την 10/09/2019 Γενική Συνέλευση οικονομικές καταστάσεις** με τις σχετικές εκθέσεις όπου από την κείμενη νομοθεσία απαιτούνται για τη χρήση **01/01/2018 έως 31/12/2018**.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης **1941978 η από 10/09/2019 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης** σύμφωνα με την οποία **ορίστηκε για τον έλεγχο** των Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από **01/01/2019 έως 31/12/2019** η ελεγκτική εταιρεία **«GRANT THORNTON ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»**, με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 127.

Η καταχώριση έγινε, μετά από τυπικό έλεγχο (έλεγχο πληρότητας), σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9, παράγρ. 2, του Ν. 4548/2018 (ΦΕΚ 104/Α) και την Οδηγία με ΑΔΑ: 647Θ465ΧΙ8-ΞΦ5 (αρ. πρωτ. 141372/ 28-12-2018) της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Ν.3419/2005 όπως ισχύει.

Με Εντολή Προέδρου ΕΒΕΑ
Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η γνησιότητα της παρούσας, μπορεί να ελεγχθεί, στην Ηλ. Δ/νση: https://www.businessregistry.gr/ - επιλογή «Δημοσιότητα».

ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε.
ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ - ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»)

Χρήση 01.01.2018–31.12.2018

ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ

ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ -ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ - ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 1512/01/Β/86/1511 - ΑΡ. ΓΕΜΗ : 000266801000

Λ. Αθηνών 24, ΤΚ 10441, Αθήνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α. Ετήσια Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή 4
Β. Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου 8
Γ. Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31/12/2018 13
Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης 13
Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος 15
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων 16
Εταιρική Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων 17
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον 17
Κατάσταση Ταμιακών Ροών (έμμεση μέθοδος) 18
Δ. Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ 19
1. Πληροφορίες για την εταιρία 19
1.1. Γενικές Πληροφορίες 19
1.2. Φύση Δραστηριοτήτων 19
1.3. Πλαίσιο κατάρτισης των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων 20
1.4. Δομή του Ομίλου 20
2. Βασικές Λογιστικές Αρχές 21
2.1. Πρότυπα και Διερμηνείες 21
Α) Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση 21
Β) Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση 24
2.1.1. Κρίσεις 28
2.1.2. Εκτιμήσεις και παραδοχές 28
3. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών αρχών 30
3.1. Μετατροπή στοιχείων σε ξένο νόμισμα 30
3.2. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία 30
3.3. Άυλα περιουσιακά στοιχεία 31
3.4. Ενοποίηση 31
3.4.1. Θυγατρικές 31
3.4.2. Συμμετοχές σε θυγατρικές (εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις) 32
3.4.3. Μεταβολές Ιδιοκτησιακών Δικαιωμάτων σε Θυγατρικές 32
3.4.4. Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές 33
3.5. Χρηματοοικονομικά Μέσα 33
3.6. Αποθέματα 35
3.7. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα 35
3.8. Μετοχικό κεφάλαιο 35
3.9. Τακτικό αποθεματικό 35
3.10. Φορολογία εισοδήματος & αναβαλλόμενος φόρος 36
3.10.1. Τρέχουσα Φορολογία 36
3.10.2. Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος 36
3.11. Παροχές στο προσωπικό 36
3.11.1. Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία 37
3.12. Προβλέψεις 37
3.13. Αναγνώριση εσόδων και δαπανών 38
3.14. Μισθώσεις 39
3.15. Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις 40
3.16. Δανειακές υποχρεώσεις 41
3.17. Διανομή μερισμάτων 41
4. Σημειώσεις στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις 42
4.1. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία 42
4.2. Άυλα περιουσιακά στοιχεία 43
4.3. Επενδύσεις σε θυγατρικές Επιχειρήσεις 44
4.4. Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις και Υποχρεώσεις 44
4.5. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις 46
4.6. Αποθέματα 46
4.7. Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις 46
4.8. Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού 47
4.9. Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων 47
4.10. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα 48
4.11. Μετοχικό Κεφάλαιο 48
4.12. Λοιπά αποθεματικά 49
4.13. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία 49
4.14. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις 51
4.15. Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις 51
4.16. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις 51

4.17. Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις 51
4.18. Δανειακές Υποχρεώσεις 52
4.19. Πωλήσεις 52
4.20. Κόστος Πωλήσεων 53
4.21. Έξοδα Διοίκησης 53
4.22. Έξοδα Διάθεσης 53
4.23. Έξοδα Έρευνας και Ανάπτυξης 54
4.24. Λοιπά Έσοδα – Έξοδα Εκμετάλλευσης 54
4.25. Χρηματοοικονομικά Έξοδα- Έσοδα 55
4.26. Ζημιές από απομείωση περιουσιακών στοιχείων 55
4.27. Φόρος Εισοδήματος 56
4.28. Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων 56
4.29. Παροχές Προσωπικού 57
4.30. Δεσμεύσεις και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις 57
4.30.1. Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις 57
4.30.2. Δεσμεύσεις 58
4.30.3. Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις 59
4.31. Αμοιβές και Λοιπές Παροχές Διευθυντών 59
4.32. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη 59
5. Σκοποί και πολιτική διαχείρισης κινδύνων 60
5.1. Ανάλυση πιστωτικού κινδύνου 60
5.2. Ανάλυση συναλλαγματικού κινδύνου 61
5.3. Ανάλυση κινδύνου ρευστότητας 62
5.4. Ανάλυση ευαισθησίας κίνδυνου επιτοκίου 63
6. Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαίου 64
7. Μεταγενέστερα γεγονότα της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης 64

Α. Ετήσια Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ – ΝΑΥΠΗΓΙΚΕΣ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ & ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη με επιφύλαξη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ – ΝΑΥΠΗΓΙΚΕΣ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ & ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, εκτός από τις επιπτώσεις των θεμάτων που μνημονεύονται στην παράγραφο της έκθεσής μας "Βάση για γνώμη με επιφύλαξη", οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ – ΝΑΥΠΗΓΙΚΕΣ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ & ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση για γνώμη με επιφύλαξη

Από τον έλεγχό μας προέκυψαν τα εξής:

1. Κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών, που προβλέπονται από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, δεν έχει διενεργηθεί απομείωση επί αποθεμάτων λογιστικής αξίας ποσού ευρώ 587 χιλ. για τον Όμιλο και την Εταιρία. Κατά την εκτίμησή μας έπρεπε να έχει διενεργηθεί ισόποση απομείωση ποσού ευρώ 587 χιλ. για τον Όμιλο και την Εταιρία. Λόγω του γεγονότος αυτού η αξία των αποθεμάτων και τα Ίδια Κεφάλαια, του Ομίλου και της Εταιρίας, εμφανίζονται αυξημένα κατά ευρώ 587 χιλ., τα αποτελέσματα της κλειόμενης χρήσης του Ομίλου και της Εταιρείας εμφανίζονται αυξημένα κατά ποσό ευρώ 79 χιλ. και τα αποτελέσματα προηγούμενων χρήσεων αυξημένα κατά ποσό ευρώ 508 χιλ..
2. Στις Απαιτήσεις από πελάτες και στα Λοιπά Κυκλοφοριακά Στοιχεία Ενεργητικού της Εταιρείας και του Ομίλου περιλαμβάνονται και απαιτήσεις σε καθυστέρηση από την προηγούμενη χρήση, συνολικού ποσού ευρώ 489 χιλ.. Κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών, που προβλέπονται από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, δεν έχει διενεργηθεί απομείωση επί των απαιτήσεων αυτών, κατά την εκτίμησή μας ποσού ευρώ 489 χιλ. για τον Όμιλο και την Εταιρία . Λόγω του γεγονότος αυτού η αξία των απαιτήσεων, τα αποτελέσματα προηγούμενων χρήσεων και τα ίδια κεφάλαια εμφανίζονται αυξημένα κατά ευρώ 489 χιλ. για τον Όμιλο και την Εταιρία.
3. Οι φορολογικές υποχρεώσεις των θυγατρικών εταιριών «Πετροτέκ Κρήτης Α.Ε.» και «Πετροτέκ Μακεδονίας Α.Ε.» δεν έχουν εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2013 και 2014. Ως εκ τούτου τα φορολογικά αποτελέσματα των χρήσεων αυτών δεν έχουν καταστεί οριστικά. Ο Όμιλος δεν έχει προβεί σε εκτίμηση των πρόσθετων φόρων και των προσαυξήσεων που πιθανόν καταλογιστούν σε μελλοντικό φορολογικό έλεγχο και δεν έχει σχηματίσει σχετική πρόβλεψη για αυτή την ενδεχόμενη υποχρέωση. Από τον έλεγχό μας δεν έχουμε αποκτήσει εύλογη διασφάλιση σχετικά με την εκτίμηση του ύψους της πρόβλεψης που τυχόν απαιτείται.

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας "Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων". Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, καθόλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για γνώμη με επιφύλαξη.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ 'αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι

υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.

- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.

- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31.12.2018.

β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ – ΝΑΥΠΗΓΙΚΕΣ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ & ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου εκτός από τις επιπτώσεις των θεμάτων που περιγράφονται στην παράγραφο Βάση για γνώμη με επιφύλαξη της έκθεσης ελέγχου.

γ) Στο λογαριασμό «Λοιπά κυκλοφοριακά στοιχεία ενεργητικού» περιλαμβάνεται και ποσό ευρώ 325 χιλ. που έχει δοθεί, σε μέλη Δ.Σ. των θυγατρικών εταιρειών «Πετροτέκ Α.Ε.» και «Πετροτέκ Μακεδονίας Α.Ε.» ως προκαταβολή, το οποίο εμπίπτει στις απαγορευτικές διατάξεις του άρθρου 23α του κωδ. Ν. 2190/1920

Αθήνα, 31 Ιουλίου 2019
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Σπυρίδων Αποστολόπουλος
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 30221

Grant Thornton
An instinct for growth™
Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

Β. Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

ΕΤΗΣΙΑ ΈΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε. επί των Ενοποιημένων και Εταιρικών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Εταιρίας για τη χρήση 01.01.2018-31.12.2018 (βάσει του άρθρου 43α του Κ.Ν. 2190/1920 όπως έχει αντικατασταθεί από 1/1/2019, από το νόμο 4548/2018)

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας μας έχει την τιμή να υποβάλλει την ακόλουθη Έκθεση που αφορά την εταιρική χρήση που καλύπτει το χρονικό διάστημα από 01.01.2018 έως 31.12.2018. Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν δημιουργηθεί και δημοσιευθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB).

Σκοπός της παρούσας Έκθεσης είναι να δοθεί στους κ.κ. Μετόχους μια, κατά το δυνατόν, πλήρη εικόνα των δραστηριοτήτων της Εταιρίας και του Ομίλου κατά την τρέχουσα χρήση, καθώς και των προοπτικών που διαφαίνονται για το μέλλον.

1. **Εξέλιξη των εργασιών της εταιρείας**

Η εξέλιξη των εργασιών της Εταιρείας και του Ομίλου, όπως π.χ. κύκλος εργασιών, τα μικτά κέρδη της χρήσεως, έξοδα κλπ. σε σχέση με την προηγούμενη χρήση παρατίθενται παρακάτω στους πίνακες «Αριθμοδείκτες Οικονομικής Διάρθρωσης» και «Αριθμοδείκτες Αποδόσεως και Αποδοτικότητας».

2. **Οικονομική θέση της Εταιρίας και του Ομίλου**

Η οικονομική κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31/12/2018 κρίνεται ικανοποιητική. Τα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας κατά την 31/12/2018 ανέρχονται σε ποσό € 6.766.457 έναντι € 6.824.040 της προηγούμενης χρήσεως.

Οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες του Ομίλου και της Εταιρείας για τις χρήσεις 2018 και 2017 έχουν ως εξής:

Αριθμοδείκτες οικονομικής διάρθρωσης

	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΙΑ			
	31/12/2018		31/12/2017		31/12/2018		31/12/2017	
Κυκλοφορούν ενεργητικό	18.679.282	83%	18.982.139	83%	9.194.700	65%	9.175.032	64%
Σύνολο ενεργητικού	22.485.668		22.854.115		14.188.054		14.269.180	
Πάγιο ενεργητικό	3.806.385	17%	3.871.975	17%	4.993.354	35%	5.094.149	36%
Σύνολο ενεργητικού	22.485.668		22.854.115		14.188.054		14.269.180	

Οι παραπάνω δείκτες δείχνουν την αναλογία κεφαλαίων που έχει διατεθεί σε κυκλοφοριακό και πάγιο ενεργητικό.

Ίδια κεφάλαια	7.149.734	47%	7.690.469	51%	6.766.457	91%	6.824.040	92%
Σύνολο υποχρεώσεων	15.335.934		15.163.646		7.421.598		7.445.141	

Ο παραπάνω δείκτης δείχνει την οικονομική αυτάρκεια της Εταιρείας.

Σύνολο υποχρεώσεων	15.335.934	68%	15.163.646	66%	7.421.598	52%	7.445.141	52%
Σύνολο παθητικού	22.485.668		22.854.115		14.188.054		14.269.180	
Ίδια κεφάλαια	7.149.734	32%	7.690.469	34%	6.766.457	48%	6.824.040	48%
Σύνολο παθητικού	22.485.668		22.854.115		14.188.054		14.269.180	

Οι παραπάνω δείκτες δείχνουν την δανειακή εξάρτηση της εταιρείας

Ίδια κεφάλαια	7.149.734	188%	7.690.469	199%	6.766.457	136%	6.824.040	134%
Πάγιο ενεργητικό	3.806.385		3.871.975		4.993.354		5.094.149	

Ο δείκτης αυτός δείχνει το βαθμό χρηματοδοτήσεως των ακινητοποιήσεων της εταιρείας από τα Ίδια Κεφάλαια.

Κυκλοφορούν ενεργητικό	18.679.282	136%	18.982.139	141%	9.194.700	140%	9.175.032	140%
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	13.697.639		13.420.390		6.557.492		6.541.515	

Ο δείκτης αυτός δείχνει την δυνατότητα της Εταιρείας να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της με στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού.

Κεφάλαιο κινήσεως	4.981.644	27%	5.561.749	29%	2.637.208	29%	2.633.516	29%
Κυκλοφορούν ενεργητικό	18.679.282		18.982.139		9.194.700		9.175.032	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει σε ποσοστό το τμήμα του Κυκλοφορούντος ενεργητικού το οποίο χρηματοδοτείται από το πλεόνασμα των διαρκών κεφαλαίων (Ιδίων Κεφαλαίων και Μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων).

Αριθμοδείκτες αποδόσεως και αποδοτικότητας

	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΙΑ			
	31/12/2018		31/12/2017		31/12/2018		31/12/2017	
Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως προ τόκων & φόρων	1.367.336	8%	1.637.135	10%	-25.815	0%	-235.365	-4%
Κύκλος εργασιών (καθαρός)	16.951.423		15.873.768		6.260.124		5.555.191	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την απόδοση της εταιρείας χωρίς το συνυπολογισμό των εκτάκτων και ανόργανων αποτελεσμάτων.

Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως μετά φόρων	637.463	4%	803.051	5%	647.340	10%	1.050.339	19%
Σύνολο εσόδων	17.045.685		15.944.310		6.370.390		5.672.406	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την συνολική απόδοση της εταιρείας σε σύγκριση με τα συνολικά της έσοδα

Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως μετά φόρων	637.463	9%	803.051	10%	647.340	10%	1.050.339	15%
Ίδια κεφάλαια	7.149.734		7.690.469		6.766.457		6.824.040	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας.

Μικτά αποτελέσματα	5.442.042	32%	4.937.125	31%	2.276.430	36%	1.764.139	32%
Πωλήσεις αποθεμάτων & υπηρεσιών	16.951.423		15.873.768		6.260.124		5.555.191	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το ποσοστιαίο μέγεθος του μικτού κέρδους επί των πωλήσεων της εταιρείας.

Λοιπές πληροφορίες

Σχετικά με τις δράσεις της Εταιρείας για τα εργασιακά θέματα του προσωπικού της αναφέρεται πως η Εταιρεία επενδύει σημαντικά στην εκπαίδευση του συνόλου των εργαζομένων της και στην παροχή ίσων ευκαιριών εξέλιξης μέσα από διαδικασίες εσωτερικής μετακίνησης και προαγωγών.

Σχετικά με τις δράσεις της Εταιρείας για τα περιβαλλοντικά θέματα αναφέρεται πως η Εταιρεία συμμετέχει ενεργά στην ευαισθητοποίηση των εργαζομένων της σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και υιοθέτησης μιας υπεύθυνης στάσης ζωής.

Η έδρα της Εταιρείας είναι στην Αθήνα , Λεωφόρος Αθηνών 24.

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης. Η Εταιρεία δεν κατέχει ίδιες μετοχές.

3. Προβλεπόμενη πορεία του Ομίλου και της Εταιρίας

Η πολύχρονη παρουσία της μητρικής, αλλά και των θυγατρικών της πλέον, στον χώρο των μηχανημάτων και αντλιών εξοπλισμού πρατηρίων, είναι η βάση και η αφετηρία δημιουργίας περαιτέρω συνεργασιών που μπορούν να καλύψουν ομοιόμορφα όλες τις γεωγραφικές περιοχές της χώρας μας, αλλά και αρκετές χώρες του εξωτερικού. Ωστόσο, οι εκτιμήσεις όλων των Ελληνικών και των διεθνών οργανισμών αφενός για περαιτέρω ύφεση στην παγκόσμια οικονομία και αφετέρου για ιδιαίτερα χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης της Ελληνικής οικονομίας συνθέτουν ένα αβέβαιο οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον για τα επόμενα έτη.

4. Σημαντικά γεγονότα που συνέβησαν από τη λήξη της χρήσης μέχρι την ημερομηνία υποβολής της παρούσας έκθεσης

Μέχρι την ημερομηνία υποβολής της Έκθεσης αυτής δεν έχει συμβεί κανένα άλλο γεγονός, που θα μπορούσε να επηρεάσει σημαντικά την Χρηματοοικονομική θέση και την πορεία του Ομίλου και της Εταιρίας.

5. Σημαντικές συναλλαγές μεταξύ της Εταιρίας και συνδεδεμένων μερών

Οι συναλλαγές του Ομίλου και της Εταιρίας με τα συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα στη διάρκεια της χρήσης 2018, έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Οι συναλλαγές συνοψίζονται στον κάτωθι πίνακες:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πωλήσεις Εμπορευμ/των / υπηρεσίες				
Θυγατρικές	-	-	104.364	130.051
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	9.385	28.166	-	17.581
Σύνολα	**9.385**	**28.166**	**104.364**	**147.632**
Λοιπά Έσοδα / Έξοδα				
Θυγατρικές	-	-	48.000	48.000
Σύνολα	**-**	**-**	**48.000**	**48.000**
Χρηματοοικονομικά Έσοδα / Έξοδα				
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	-	26.198	-	26.198
Σύνολα	**-**	**26.198**	**-**	**26.198**
Αγορές Εμπορευμάτων / Υπηρεσιών				
Θυγατρικές		-	41.281	41.646
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	194.305	259.077	15.486	8.239
Σύνολα	**194.305**	**259.077**	**56.767**	**49.885**

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μισθοί & άλλες βραχυπρόθεσμες εργασιακές παροχές	**861.201**	**692.582**	**282.860**	**265.777**

Παρακάτω παρουσιάζονται τα υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη σύμφωνα με το ΔΛΠ 24:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Απαιτήσεις				
Θυγατρικές	-	-	147.213	41.227
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	913.951	1.320.288	912.378	1.318.753
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	-	-	-	-
Σύνολα	**913.951**	**1.320.288**	**1.059.591**	**1.359.980**
Υποχρεώσεις				
Θυγατρικές	-	-	9.958	6.999
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	86.660	140.384	-	-
Σύνολα	**86.660**	**140.384**	**9.958**	**6.999**

6. Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Η Διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί στενά τις αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται και προχωρά στη προληπτική εφαρμογή όλων των μέτρων που απαιτούνται προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η έκθεση του Ομίλου σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως πιστωτικός κίνδυνος, κίνδυνος ρευστότητας, κτλ.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές, δάνεια και υποχρεώσεις, κτλ

Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων εφαρμόζεται από τη Διοίκηση και το Οικονομικό Τμήμα.

Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η παρακάτω:

- αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του Ομίλου,
- σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για την μείωση των κινδύνων και
- εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

Τρέχουσες Συνθήκες Ελληνικής Οικονομίας

Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές επιπτώσεις, και λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητας της Εταιρείας, την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες της και την επέκταση των εργασιών της στο παρόν επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον.

Ο Όμιλος στα πλαίσια της δραστηριότητας εκτίθεται δυνητικά σε μια σειρά από κινδύνους. Οι δυνητικοί αυτοί κίνδυνοι αναλύονται κατωτέρω:

- **Πιστωτικός κίνδυνος:** Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος χρηματοοικονομικής ζημίας για τον Όμιλο σε περίπτωση που κάποιος πελάτης ή συναλλασσόμενος με χρηματοοικονομικό μέσο δεν εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις και προέρχεται κυρίως από απαιτήσεις από πελάτες.

- **Κίνδυνος Ρευστότητας:** Ο Όμιλος διαχειρίζεται τους κινδύνους που μπορεί να δημιουργηθούν από έλλειψη επαρκούς ρευστότητας φροντίζοντας να υπάρχουν πάντα εξασφαλισμένες τραπεζικές πιστώσεις προς χρήση. Οι υπάρχουσες διαθέσιμες εγκεκριμένες τραπεζικές πιστώσεις προς τις εταιρίες που συνθέτουν τον Όμιλο, είναι επαρκείς ώστε να αντιμετωπιστεί οποιαδήποτε πιθανή έλλειψη ταμιακών διαθεσίμων. Η συνετή διαχείριση της ρευστότητας επιτυγχάνεται με την ύπαρξη του κατάλληλου συνδυασμού ρευστών διαθεσίμων και εγκεκριμένων τραπεζικών πιστώσεων.

- **Χρηματοδοτικός και επιτοκιακός κίνδυνος:** Οι αλλαγές στα επιτόκια μπορούν να επηρεάσουν το καθαρό εισόδημα του Ομίλου αυξάνοντας το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους που αναλαμβάνει για τη χρηματοδότησή του. Οι μεταβολές στο επίπεδο των επιτοκίων μπορούν παράλληλα να επηρεάσουν, μεταξύ άλλων: (α) το κόστος και τη διαθεσιμότητα της χρηματοδότησης χρέους και κατ' επέκταση την ικανότητα του Ομίλου να πετύχει ελκυστικές αποδόσεις στις επενδύσεις του, και (β) την ικανότητα χρηματοδότησης του χρέους των επενδύσεων και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στις οποίες επενδύει ο Όμιλος. Όσον αφορά τις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, η Διοίκηση παρακολουθεί, σε συνεχή βάση, τις διακυμάνσεις των επιτοκίων και αξιολογεί την ανάγκη λήψης σχετικών θέσεων για την αντιστάθμιση των κινδύνων που απορρέουν από αυτές. Το επιτόκιο του δανεισμού καθορίζεται σαν διατραπεζικό προσφερόμενο επιτόκιο κατά την ημερομηνία του δανεισμού πλέον ενός προκαθορισμένου περιθωρίου

- **Κίνδυνος Αγοράς:** Ο κίνδυνος αγοράς συνίσταται στον κίνδυνο ότι οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς θα επηρεάσουν τα αποτελέσματα του Ομίλου ή την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει. Ο σκοπός της διαχείρισης του κινδύνου της αγοράς είναι να ελέγχει την έκθεση του Ομίλου στους κινδύνους αυτούς στο πλαίσιο αποδεκτών παραμέτρων, ενώ παράλληλα βελτιστοποιεί τις αποδόσεις.

- **Συναλλαγματικός κίνδυνος:** Συναλλαγματικός κίνδυνος υφίσταται για αγορές που πραγματοποιούνται σε Δολάριο Αμερικής και Λίρα Αγγλίας. Ο εν λόγω κίνδυνος είναι σχετικά χαμηλός για τον Όμιλο, καθώς η πολιτική του είναι η αποφυγή μεγάλων πιστώσεων σε οφειλές σε ξένο νόμισμα.

- **Διαχείριση Κεφαλαίου:** Ο πρωταρχικός στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Ομίλου είναι η διασφάλιση και η διατήρηση της υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας καθώς και των υγιών κεφαλαιακών δεικτών , με σκοπό την υποστήριξη επιχειρηματικών σχεδίων του Ομίλου. Η πολιτική του Ομίλου είναι να διατηρήσει τους στόχους μόχλευσης σύμφωνα με ένα προφίλ υψηλού επιπέδου φερεγγυότητας.

Αθήνα, 31 Ιουλίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ & Δ/ΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΤΟ ΜΕΛΟΣ
ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΠΑΛΑΣΑΣ ΑΡΓΥΡΗΣ

Γ. Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31/12/2018

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Ποσά σε €	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΗ		ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ	
		31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού					
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	4.1	3.573.723	3.654.817	2.924.868	2.985.347
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	4.2	57.564	72.210	56.712	71.439
Επενδύσεις σε θυγατρικές Επιχειρήσεις	4.3	(0)	(0)	2.000.700	2.000.700
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4.4	154.901	93.354	0	0
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	4.5	20.197	51.594	11.074	36.663
Σύνολο		**3.806.385**	**3.871.975**	**4.993.354**	**5.094.149**
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού					
Αποθέματα	4.6	4.177.800	3.651.023	2.715.428	2.507.000
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	4.7	11.820.994	12.615.996	4.887.187	5.228.077
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	4.8	2.252.760	2.312.035	1.409.791	1.307.770
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4.9	51	143	51	143
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	4.10	427.677	402.942	182.243	132.043
Σύνολο		**18.679.282**	**18.982.139**	**9.194.700,26**	**9.175.032**
Σύνολο Ενεργητικού		**22.485.668**	**22.854.115**	**14.188.054**	**14.269.180**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	4.11	1.727.655	1.727.655	1.727.655	1.727.655
Λοιπά αποθεματικά	4.12	517.210	464.821	481.810	429.422
Αποτελέσματα εις νέον		4.589.299	5.158.237	4.556.991	4.666.963
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής		**6.834.163**	**7.350.713**	**6.766.457**	**6.824.040**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		315.570	339.755		
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		**7.149.734**	**7.690.469**	**6.766.457**	**6.824.040**
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	4.13	613.990	582.537	194.513	195.530
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	4.4	437.541	484.218	419.339	457.843
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	4.14	586.765	676.501	250.253	250.253
Σύνολο		**1.638.295**	**1.743.256**	**864.105**	**903.625**

Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	4.15	3.626.719	2.875.274	1.967.441	1.556.941
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις	4.16	318.052	98.543	0	0
Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	4.18	3.539.919	3.625.833	2.135.968	2.123.906
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	4.17	6.212.949	6.820.741	2.454.084	2.860.668
Σύνολο		**13.697.639**	**13.420.390**	**6.557.492**	**6.541.515**
Σύνολο Υποχρεώσεων		**15.335.934**	**15.163.646**	**7.421.597,56**	**7.445.141**
Σύνολο Ιδιών Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		**22.485.668**	**22.854.115**	**14.188.054**	**14.269.180**

Οι σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

Ποσά σε €	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΗ		ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ	
		31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πωλήσεις	4.19	16.951.423	15.873.768	6.260.124	5.555.191
Κόστος Πωλήσεων	4.20	(11.509.381)	(10.936.643)	(3.983.694)	(3.791.052)
Μικτό Κέρδος		**5.442.042**	**4.937.125**	**2.276.430**	**1.764.139**
Έξοδα διοίκησης	4.21	(2.046.017)	(1.677.838)	(878.248)	(805.900)
Έξοδα διάθεσης	4.22	(1.432.522)	(1.270.850)	(1.180.917)	(1.038.109)
Έξοδα Έρευνας και Ανάπτυξης	4.23	(108.846)	(101.941)	(108.846)	(101.941)
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	4.24	(581.583)	(319.902)	(244.499)	(170.771)
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	4.24	94.262	70.542	110.266	117.216
Λειτουργικό κέρδος		**1.367.336**	**1.637.135**	**(25.815)**	**(235.365)**
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	4.25	(315.135)	(367.870)	(173.300)	(211.852)
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	4.25	17.518	67.660	7.653	49.752
Ζημιές από απομείωση περιουσιακών στοιχείων	4.26	(92)	(19)	(92)	(19)
Μερίσματα από θυγατρικές	-	0	0	798.000	1.425.000
Κέρδη προ φόρων		**1.069.627**	**1.336.907**	**606.446**	**1.027.516**
Φόρος εισοδήματος	4.27	(432.164)	(533.857)	40.894	22.823
Κέρδη μετά από φόρους		**637.463**	**803.051**	**647.340**	**1.050.339**
Κατανεμημένα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		547.096	681.306	647.340	1.050.339
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		90.367	121.744	0	0
Λοιπά συνολικά έσοδα:					
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων					
Επανεκτίμηση εδαφικών εκτάσεων					
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από καθορισμένες συνταξιοδοτικές παροχές		772	(18.343)	8.242	(3.613)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)		(224)	5.320	(2.390)	1.048
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου, καθαρά από φόρους		**548**	**(13.024)**	**5.852**	**(2.565)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		**638.011**	**790.027**	**653.192**	**1.047.774**
Κατανεμημένα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		548.175	668.937	653.192	1.047.774
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		89.836	121.090	0	0
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρων χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων		**1.549.293**	**1.843.619**	**89.463**	**(111.173)**

Οι σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Ποσά σε €	Μετοχικό κεφάλαιο	Λοιπά αποθεματικά	Κέρδη εις Νέον	Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1/1/2017	**1.627.974**	**464.821**	**4.925.869**	**7.018.664**	**361.915**	**7.380.578**
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον	99.681			99.681		99.681
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης			(469.818)	(469.818)		(469.818)
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές θυγατρικών εταιρειών			33.250	33.250	(143.249)	(110.000)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες	**99.681**	**0**	**(436.568)**	**(336.887)**	**(143.249)**	**(480.137)**
Αποτέλεσμα περιόδου	**0**	**0**	**681.306**	**681.306**	**121.744**	**803.050**
Λοιπά συνολικά έσοδα:						
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από καθορισμένες συνταξιοδοτικές παροχές			(17.422)	(17.422)	(922)	(18.343)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)			5.052	5.052	267	5.319
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους	**0**	**0**	**(12.370)**	**(12.370)**	**(655)**	**(13.025)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	**0**	**0**	**668.937**	**668.937**	**121.090**	**790.027**
Υπόλοιπο την 31/12/2017	**1.727.655**	**464.821**	**5.158.237**	**7.350.713**	**339.755**	**7.690.468**
Υπόλοιπο την 1/1/2018 (πριν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9)	**1.727.655**	**464.821**	**5.158.237**	**7.350.713**	**339.755**	**7.690.469**
Επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9			(566.673)	(566.673)	(23.328)	(590.000)
Υπόλοιπο την 1/1/2018 (μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9)	**1.727.655**	**464.821**	**4.591.565**	**6.784.041**	**316.428**	**7.100.469**
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον		52.389	(52.389)	0		0
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης			(521.775)	(521.775)		(521.775)
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές θυγατρικών εταιρειών			0	0	(90.693)	(90.693)
Λοιπές προσαρμογές			23.722	23.722		23.722
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες	**0**	**52.389**	**(550.441)**	**(498.053)**	**(90.693)**	**(588.746)**
Αποτέλεσμα περιόδου	**0**	**0**	547.096	**547.096**	**90.367**	**637.463**
Λοιπά συνολικά έσοδα:						
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από καθορισμένες συνταξιοδοτικές παροχές			1.520	1.520	(748)	772
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)			(441)	(441)	217	(224)
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους	**0**	**0**	**1.079**	**1.079**	**(531)**	**548**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	**0**	**0**	**548.175**	**548.175**	**89.836**	**638.011**
Υπόλοιπο την 31/12/2018	**1.727.655**	**517.210**	**4.589.299**	**6.834.164**	**315.570**	**7.149.734**

Οι σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Εταιρική Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Ποσά σε €	Μετοχικό κεφάλαιο	Λοιπά αποθεματικά	Κέρδη εις Νέον	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1/1/2017	**1.627.974**	**429.422**	**4.089.007**	**6.146.403**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	99.681			99.681
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης			(469.818)	(469.818)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες	**99.681**	**0**	**(469.818)**	**(370.137)**
Αποτέλεσμα περιόδου	**0**	**0**	**1.050.339**	**1.050.339**
Λοιπά συνολικά έσοδα:				
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από καθορισμένες συνταξιοδοτικές παροχές			(3.613)	(3.613)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)			1.048	1.048
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους	**0**	**0**	**(2.565)**	**(2.565)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	**0**	**0**	**1.047.774**	**1.047.774**
Υπόλοιπο την 31/12/2017	**1.727.655**	**429.422**	**4.666.963**	**6.824.040**
Υπόλοιπο την 1/1/2018 (πριν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9)	**1.727.655**	**429.422**	**4.666.963**	**6.824.040**
Επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9			(189.000)	(189.000)
Υπόλοιπο την 1/1/2018 (μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9)	**1.727.655**	**429.422**	**4.477.963**	**6.635.040**
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον		52.389	(52.389)	0
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης			(521.775)	(521.775)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες	**0**	**52.389**	**(574.164)**	**(521.775)**
Αποτέλεσμα περιόδου	**0**	**0**	**647.340**	**647.340**
Λοιπά συνολικά έσοδα:				
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από καθορισμένες συνταξιοδοτικές παροχές			8.242	8.242
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)			(2.390)	(2.390)
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		**0**	**5.852**	**5.852**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		**0**	**653.192**	**653.192**
Υπόλοιπο την 31/12/2018	**1.727.655**	**481.810**	**4.556.991**	**6.766.457**

Οι σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Ταμιακών Ροών (έμμεση μέθοδος)

Ποσά σε €	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2018	ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2017	ΕΤΑΙΡΙΑ 31/12/2018	ΕΤΑΙΡΙΑ 31/12/2017
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες					
Κέρδη Περιόδου πρό φόρων		1.069.627	1.336.907	606.446	1.027.516
Προσαρμογές για:					
Αποσβέσεις παγίων στοιχείων		181.957	206.484	115.278	124.192
Μεταβολές στις υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού		30.432	16.972	3.902	2.028
Προβλέψεις		981.409	7.899	341.202	0
Συναλλαγματικές διαφορές		(26.689)	66.193	(26.545)	66.357
(Κέρδη)/ ζημιές από την πώληση/απόσυρση ενσώματων παγίων		(850)	2.664	0	0
Έσοδα από χρησιμοποίηση προβλ. Προηγ.Χρήσεων		(30.650)	(3.850)	0	(3.850)
Κέρδη/Ζημιές εύλογης αξίας άλλων χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		92	19	92	19
Έξοδα απομείωσης / διαγραφής		0	34.709	0	0
Έσοδα από μερίσματα		0	0	(798.000)	(1.425.000)
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα		(17.518)	(67.660)	(7.653)	(49.752)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα		315.135	367.870	173.300	211.852
Σύνολο προσαρμογών		**1.433.317**	**631.301**	**(198.425)**	**(1.074.153)**
Ταμειακές Ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πρίν τος μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης		**2.502.944**	**1.968.208**	**408.021**	**(46.637)**
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης					
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων		(526.778)	(69.573)	(208.428)	(8.819)
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων		(668.826)	(666.432)	(163.722)	269.647
(Αύξηση) / μείωση λοιπών λογαριασμών κυκλοφορούντος ενεργητικού		1.350.142	3.262.602	(94.465)	549.715
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλήν τραπεζών)		317.906	(2.583.500)	32.485	(1.318.006)
		472.445	***(56.903)***	***(434.130)***	***(507.463)***
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		**2.975.389**	**1.911.305**	**(26.109)**	**(554.100)**
Καταβληθέντες τόκοι		(302.913)	(374.331)	(168.102)	(218.094)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος		(711.229)	(901.921)	0	0
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		**1.961.247**	**635.054**	**(194.211)**	**(772.194)**
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων παγίων		(62.919)	(54.526)	(18.434)	(22.016)
Αγορές ασώματων παγίων		(23.298)	(3.942)	(21.638)	(3.582)
Έσοδα από την πώληση ενσώματων παγίων		1.350	3.947	0	2.806
Μερίσματα εισπραχθέντα		0	0	798.000	1.425.000
Τόκοι που εισπράχθηκαν		123	99	96	66
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δρ/τες		**(84.744)**	**(54.422)**	**758.024**	**1.402.275**
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και υπέρ το άρτιο		0	99.681	0	99.681
Δάνεια αναληφθέντα		45.853	40.001		
Δάνεια πληρωθέντα		(1.281.255)	(48.097)	12.062	(245.829)
Μερίσματα πληρωθέντα σε ιδιοκτήτες της μητρικής		(521.775)	(469.818)	(521.775)	(469.818)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		(90.693)	(110.000)		
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		**(1.847.870)**	**(488.233)**	**(509.713)**	**(615.966)**
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		**28.633**	**92.398**	**54.099**	**14.115**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου		402.942	322.401	132.043	129.785
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		(3.898)	(11.856)	(3.898)	(11.856)
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου		**427.677**	**402.942**	**182.243**	**132.043**

Οι σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Δ. Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ

1. Πληροφορίες για την εταιρία

1.1. Γενικές Πληροφορίες

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του ομίλου και της εταιρίας «ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ -ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ -ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ» έχουν προετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν δημιουργηθεί και δημοσιευθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB).

Η Εταιρία ιδρύθηκε στις 25 Φεβρουαρίου 1970 (ΦΕΚ συστάσεως 113/02.03.1970). Η διάρκεια της Εταιρίας, σύμφωνα με το Καταστατικό της, ανέρχεται σε 50 χρόνια από την ημερομηνία ίδρυσής της. Η έδρα της εταιρίας στην οποία βρίσκονται και τα κεντρικά γραφεία της είναι στη Λεωφόρο Αθηνών 24, ΤΚ 10441, Αθήνα.

Οι μετοχές της εταιρίας ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ είναι ονομαστικές.

Η Εταιρία με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της στης 22/1/2016 αποφάσισε την εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς κατά την σύνταξη των οικονομικών της καταστάσεων. Η απόφαση αυτή θα ισχύει μέχρι της ανακλήσεώς της με νεότερη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία δεν μπορεί να ληφθεί πριν από την παρέλευση πενταετίας.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 31 Ιουλίου 2019 Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, δεν επιτρέπονται προσθήκες στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις μετά την έγκρισή τους. Αναφέρεται ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις αυτές τελούν υπό την έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Το νόμισμα παρουσίασης είναι το Ευρώ (νόμισμα της χώρας της έδρας της Εταιρίας) και όλα τα ποσά παρουσιάζονται σε Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά. Τυχόν διαφορές σε αθροίσματα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

1.2. Φύση Δραστηριοτήτων

Σκοπός της εταιρίας, με βάση το καταστατικό της είναι περιληπτικά:

1. Η Εμπορία χονδρικώς και λιανικώς:

- παντός τύπου και είδους α) σωλήνων, β) ιμάντων και πάσης άλλης ύλης και γ) μερών σωληνώσεων ως ταχυσυνδέσμων, ημισυνδέσμων, συνδέσμων και ρακόρ όλων των τύπων.
- Παντός τύπου και είδους κινητήρων, ως και παντός εξαρτήματος, εργαλείου και ανταλλακτικού αυτών.
- Παντός τύπου και είδους μηχανημάτων, συσκευών και οργάνων παραγωγής, διανομής και εφαρμογής ηλεκτρισμού, αερίων και πάσης εταίρας κινητηρίου δυνάμεως και πρώτης ύλης, ως και παντός εξαρτήματος, εργαλείου και ανταλλακτικού τούτων.
- Παντός τύπου & είδους αντλιών και μετρητών συστημάτων καθώς και παρεμφερών οργάνων, διανομής μετρήσεως υγρών και αερίων καυσίμων , ως και παντός εξαρτήματος και ανταλλακτικού τούτων.
- Παντός τύπου & είδους Ηλεκτρονικών υπολογιστών και ηλεκτρονικών συστημάτων αυτοματισμού και διαχειρίσεως αντλιών και μετρητών ροής και στάθμης καθώς και αποθεμάτων, ως και παντός εξαρτήματος και ανταλλακτικού τούτων.
- Παντός τύπου & είδους αυτόματων πωλητών για διαχείριση σταθμών καυσίμων καθώς και ηλεκτρονικών συστημάτων πληρωμής, ως και παντός εξαρτήματος και ανταλλακτικού τούτων.

2. Η αντιπροσώπευσης εν τη ημεδαπή ή αλλοδαπή Βιομηχανικών, Βιοτεχνικών και Εμπορικών Οίκων του Εξωτερικού ή Εσωτερικού και η άσκησης πάσης εμπορικής επιχειρήσεως, προμηθείας και παραγγελίας σχετιζομένων με το αντικείμενο της Εταιρίας
3. Η Βιομηχανική ή Βιοτεχνική παραγωγή, συναρμολόγησις και μεταποίησις απάντων των υλικών αναφερομένων
4. Η ίδρυσις και εκμετάλλευσις Βιοτεχνίας παραγωγή εξ ελαστικού T.V.C POLYESTER και άλλων συνθετικών στοιχείων, ως και εκ παντός είδους μετάλλων, ως και οιωνδήποτε άλλων συναφών τοιούτων, δια πάσαν βιομηχανικής ή και άλλην χρήσιν
5. Η εκπόνησις μελετών και η εκτέλεσις Δημοσίων Εργων / έργων Δημοσίων Οργανισμών και τοιούτων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και η ανάληψις μελετών, επίβλεψις, εκτέλεσις και κατασκευή οιουδήποτε δομικού έργου φυσικού ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου ως και η διενέργεια πάσης συναφούς προς τ' ανωτέρω εμπορικής πράξεως ή επιχειρήσεως

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου, που εξελέγη από τη Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων την 30/06/2017 έχει πενταετή διάρκεια και η οποία σύμφωνα με το άρθρο 12 , παράγραφο 2 του καταστατικού θα διοικήσει την εταιρία μέχρι και την τακτική γενική συνέλευση του χρόνου εξόδου της. Η σύνθεση του Δ.Σ. διαμορφώνεται ως εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Παναγιώτης Σπυρίδης του Δημητρίου
ΜΕΛΗ Δ.Σ.	Κωνσταντίνος Κοζάκης του Γεωργίου
	Αργύρης Παλάσας του Χαρίλαου
	Χαρίλαος Παλάσας του Αργύρη

1.3. Πλαίσιο κατάρτισης των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε. την 31η Δεκεμβρίου 2018, που καλύπτουν περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2018, έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των ερμηνειών τους, όπως αυτές έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (I.F.R.I.C.) της IASB και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2018. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως αυτή τροποποιείται με την αναπροσαρμογή συγκεκριμένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού σε τρέχουσες αξίες και την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητάς (going concern).

Όλα τα αναθεωρημένα ή νεοκδοθέντα Πρότυπα και διερμηνείες που έχουν εφαρμογή στην Εταιρία και τον Όμιλο και είναι σε ισχύ την 31η Δεκεμβρίου 2018 ελήφθησαν υπόψη για τη σύνταξη των ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσης στην έκταση που αυτά ήταν εφαρμόσιμα.

Η σύνταξη των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε συμφωνία με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση συγκεκριμένων κρίσιμων λογιστικών εκτιμήσεων. Επίσης, απαιτεί από τη Διοίκηση να ασκήσει την κρίση της στη διαδικασία εφαρμογής των ακολουθούμενων λογιστικών πολιτικών. Τα πεδία τα οποία εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό κρίσεως ή περιπλοκότητας, ή πεδία στα οποία οι εκτιμήσεις και παραδοχές είναι σημαντικές για τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη § 2.2.

1.4. Δομή του Ομίλου

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις ενοποιούμενες εταιρίες της ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ, τις άμεσες και έμμεσες συμμετοχές της Εταιρίας επί των μετοχικών τους κεφαλαίων, και τη μέθοδο ενοποίησης.

Οι εταιρίες του Ομίλου (όλες έχουν χώρα εγκατάστασης την Ελλάδα), οι οποίες περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των χρήσεων 2018, 2017, είναι οι εξής:

Επωνυμία Θυγατρικής	% άμεσης συμμετοχής	% έμμεσης συμμετοχής	% συνολικής συμμετοχής	% μη ελέγχουσες συμμετοχές	Μέθοδος Ενοποίησης
ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ					ΜΗΤΡΙΚΗ
ΠΕΤΡΟΤΕΚ Α.Ε	95,00%	0,00%	95,00%	5%	ΟΛΙΚΗ
ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Α.Ε	0,00%	90,25%	90,25%	9,75%	ΟΛΙΚΗ
ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε	0,00%	90,25%	90,25%	9,75%	ΟΛΙΚΗ

Η σχέση που υπαγόρευσε την ενοποίηση των παραπάνω επιχειρήσεων, είναι η εξαγορά ποσοστού 95% της θυγατρικής ΠΕΤΡΟΤΕΚ Α.Ε. από την μητρική εταιρία ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε., στης 13/12/2010. Σημειώνεται πως η θυγατρική ΠΕΤΡΟΤΕΚ Α.Ε. συμμετέχει άμεσα στο κεφάλαιο των θυγατρικών της ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Α.Ε και ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε με 95% αντίστοιχα.

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε. παρατίθενται στη διεύθυνση διαδικτύου www.spyrides.gr . Επιπλέον, οι οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιριών παρατίθενται στις διευθύνσεις διαδικτύου www.petrotek.gr, www.petrotekkritis.gr, www.petrotekmakedonias.gr.

2. Βασικές Λογιστικές Αρχές

Οι λογιστικές αρχές οι οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί στην σύνταξη των ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2018, έχουν εφαρμοσθεί με συνέπεια για όλες τις χρήσεις που παρουσιάζονται, προσαρμοσμένων με τα νέα Πρότυπα και τις αναθεωρήσεις επί των Προτύπων που επιτάσσουν τα ΔΠΧΑ για τις χρήσεις που άρχισαν την 1η Ιανουαρίου 2018.

2.1. Πρότυπα και Διερμηνείες

Α) Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2018 ή μεταγενέστερα.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Το ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση» για τις ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018. Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφάρμοσαν το νέο Πρότυπο από την 01/01/2018 αναδρομικά, χωρίς να αναθεωρήσουν τις συγκριτικές πληροφορίες των προηγούμενων ετών. Ως εκ τούτου, οι προσαρμογές που προέκυψαν από τη νέα ταξινόμηση και τους νέους κανόνες απομείωσης δεν εμφανίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31/12/2017, αλλά αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης έναρξης της 01/01/2018. Όσον αφορά στα υπόλοιπα των πελατών και

λοιπών εμπορικών απαιτήσεων, η Εταιρεία εφάρμοσε την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για την απομείωση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 από τον Όμιλο και την Εταιρεία

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις αναπροσαρμογές που έγιναν για κάθε ξεχωριστή γραμμή της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης λόγω της εφαρμογής των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9. Τυχόν γραμμές οι οποίες δεν επηρεάστηκαν από τις αλλαγές που επέφερε το νέο πρότυπο δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα.

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ			ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Υπόλοιπα 31/12/2017	ΔΠΧΑ 9 προσαρμογές	Υπόλοιπα 01/01/2018	Υπόλοιπα 31/12/2017	ΔΠΧΑ 9 προσαρμογές	Υπόλοιπα 01/01/2018
Κυκλοφορούν ενεργητικό						
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	12.633.491	(590.000)	12.043.491	5.228.077	(189.000)	5.039.077
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού	**19.835.199**	**(590.000)**	**19.245.199**	**9.175.032**	**(189.000)**	**8.986.032**
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	**27.905.599**	**(590.000)**	**27.315.599**	**14.269.180**	**(189.000)**	**14.080.180**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ						
Αποτελέσματα εις νέο	8.804.919	(590.000)	8.214.919	4.666.963	(189.000)	4.477.963
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	**11.888.892**	**(590.000)**	**11.298.892**	**6.824.040**	**(189.000)**	**6.635.040**
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	**27.905.599**	**(590.000)**	**27.315.599**	**14.269.180**	**(189.000)**	**14.080.180**

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Το νέο Πρότυπο δεν έχει επίδραση στις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική

οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 1:** Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, **ΔΛΠ 28:** Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Η νέα Διερμηνεία δεν έχει επίδραση στις ενοποιημένες /εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

Β) Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Η Εταιρία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία**..** Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα

επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Η Εταιρία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία**.** Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η Εταιρία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία**.** Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Η Εταιρία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία**..** Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11:** Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, **ΔΛΠ 12:** Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, **ΔΛΠ 23:** Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Η Εταιρία

θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Η Εταιρία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Η Εταιρία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Η Εταιρία θα εξετάσει την επίπτωση

όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3: «Ορισμός μίας Επιχείρησης» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 3 προκειμένου να βελτιώσει τον ορισμό μίας επιχείρησης. Οι τροποποιήσεις θα βοηθήσουν τις εταιρείες να προσδιορίσουν αν μία απόκτηση αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων ή απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού. Ο τροποποιημένος ορισμός επισημαίνει ότι η εκροή μίας επιχείρησης είναι να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στους πελάτες, ενώ ο προγενέστερος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις υπό τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλων οικονομικών οφελών στους επενδυτές και σε τρίτους. Επιπλέον της τροποποίησης του ορισμού της επιχείρησης, το IASB μέσω της εν λόγω έκδοσης παρέχει συμπληρωματική καθοδήγηση. Η Εταιρία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8: «Ορισμός του Ουσιώδους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στον ορισμό του ουσιώδους, προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τις εταιρείες να προβούν σε άσκηση κρίσης σχετικά με το ουσιώδες μέγεθος. Ο ορισμός του ουσιώδους βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιληφθούν στις Οικονομικές τους Καταστάσεις. Ο νέος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 και το ΔΛΠ 8. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς αυτός θα πρέπει να εφαρμοστεί, συμπεριλαμβάνοντας στον ορισμό καθοδήγηση η οποία μέχρι τώρα περιλαμβανόταν σε άλλα Πρότυπα. Η Εταιρία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)**

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Η Εταιρία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.1.1. Κρίσεις

Κατά τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου, κρίσεις, πέραν αυτών που περιλαμβάνουν εκτιμήσεις, διενεργούνται από τη Διοίκηση και επηρεάζουν τα ποσά που αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις.

2.1.2. Εκτιμήσεις και παραδοχές

Συγκεκριμένα ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις και τις σχετικές αποκαλύψεις θα πρέπει να εκτιμηθούν, απαιτώντας από τη Διοίκηση να χρησιμοποιήσει παραδοχές αναφορικά με τις αξίες ή τις συνθήκες οι οποίες δεν μπορούν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά τη στιγμή προετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων. Μία «κρίσιμη λογιστική εκτίμηση» είναι εκείνη που συνδυάζει σημαντικότητα στην απεικόνιση της χρηματοοικονομικής κατάστασης της επιχείρησης και των αποτελεσμάτων της και απαιτεί από τη Διοίκηση του Ομίλου πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή σύνθετες κρίσεις, ενώ συχνά υπάρχει ανάγκη εκτιμήσεων σχετικά με την επίδραση γεγονότων τα οποία θεωρούνται ως ενδογενώς αβέβαια. Ο Όμιλος αποτιμά τέτοιες κρίσεις σε μία συνεχή βάση, στηριζόμενος σε ιστορικά στοιχεία και εμπειρία, σε συμβουλές ειδικών, σε τάσεις και μεθόδους οι οποίες θεωρούνται εύλογες σε σχέση με τις περιστάσεις, καθώς και σε προβλέψεις αναφορικά με το πώς αυτές ενδέχεται να μεταβληθούν στο μέλλον.

- **Προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες από απαιτήσεις από πελάτες**

Η Εταιρεία εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, με την οποία, η πρόβλεψη ζημίας επιμετράται σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία.

- **Βραδέως κινούμενα και απαξιωμένα αποθέματα**

Κατάλληλες προβλέψεις σχηματίζονται για απαξιωμένα, άχρηστα και αποθέματα με πολύ χαμηλή κίνηση στην αγορά. Οι μειώσεις της αξίας των αποθεμάτων στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία και οι λοιπές ζημίες από αποθέματα καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο που εμφανίζονται. Για την εκτίμηση της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, η Διοίκηση λαμβάνει υπ' όψιν την πιο αξιόπιστη απόδειξη η οποία είναι διαθέσιμη τη στιγμή που πραγματοποιείται η εκτίμηση. Πρόβλεψη για απομείωση της αξίας των αποθεμάτων σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

- **Προβλέψεις για Φόρο εισοδήματος**

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση, πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους και αναγνώριση μελλοντικών φορολογικών ωφελειών. Για τον καθορισμό των προβλέψεων για φόρους εισοδήματος απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο ακριβής καθορισμός του φόρου είναι αβέβαιος κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης. Ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει υποχρεώσεις για αναμενόμενα θέματα φορολογικού ελέγχου βασιζόμενος σε εκτιμήσεις για το ποσό των επιπλέον φόρων που ενδεχομένως θα προκύψουν. Η τελική εκκαθάριση των φόρων εισοδήματος ενδέχεται να αποκλίνει από τα σχετικά ποσά τα οποία έχουν καταχωρηθεί στις οικονομικές καταστάσεις.

- **Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης**

Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης του Ομίλου, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν. Επίσης, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών

Καταστάσεων, ο Όμιλος αξιολογεί την αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (αξιολόγηση ανακτησιμότητας).
Στα πλαίσια αυτά, ο Όμιλος κατά την 31/12/2018 έχει προβεί σε αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (επί των προσωρινών διαφορών). Η Διοίκηση, βάσει των επιχειρηματικών σχεδίων που έχει καταρτίσει εκτιμά ότι θα ανακύψουν μεσο-μακροπρόθεσμα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη.

- **Ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις**

Ο Όμιλος είναι δυνατό να εμπλακεί σε δικαστικές διαμάχες και αξιώσεις κατά τη συνήθη πορεία της λειτουργίας του. Η Διοίκηση έχει την άποψη ότι οποιοιδήποτε διακανονισμοί επιτευχθούν δε θα επηρεάσουν σημαντικά τη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου όπως αυτή παρουσιάζεται την 31/12/2018. Ωστόσο, ο προσδιορισμός ενδεχόμενων υποχρεώσεων συνδεμένων με δικαστικές διαμάχες και αξιώσεις είναι μία σύνθετη διαδικασία, που απαιτεί κρίσεις αναφορικά με το αποτέλεσμα και την εφαρμογή νόμων και ρυθμίσεων. Αλλαγή στις κρίσεις ή στην εφαρμογή μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση ή τη μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων του Ομίλου στο μέλλον.

- **Ωφέλιμη Ζωή Αποσβέσιμων Στοιχείων**

Η Διοίκηση εξετάζει τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων στοιχείων σε κάθε χρήση. Την 31/12/2018 η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού.

- **Απομείωση Ενσώματων Παγίων**

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή την μονάδα ταμειακής ροής και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών. Εναλλακτικά επιλέγει άλλη εύλογη μέθοδο που κρίνει πως απεικονίζει με αξιόπιστο τρόπο την ανακτήσιμη αξία των ενσώματων παγίων κατά την λήξη της χρήσης.

- **Πρόβλεψη για Αποζημίωση Προσωπικού**

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους.

- **Κατηγοριοποίηση των επενδύσεων**

Η Διοίκηση αποφασίζει κατά την απόκτηση μιας επένδυσης, εάν αυτή θα κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενη ως τη λήξη, κατεχόμενη για εμπορικούς σκοπούς, αποτιμώμενη στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ή διαθέσιμη προς πώληση. Για τις επενδύσεις που χαρακτηρίζονται ως διακρατούμενες ως τη λήξη, η Διοίκηση εξετάζει εάν πληρούνται τα κριτήρια του ΔΛΠ 39 και συγκεκριμένα το κατά πόσο ο Όμιλος έχει την πρόθεση και την ικανότητα να τις κρατήσει έως τη λήξη τους. Η κατηγοριοποίηση των επενδύσεων ως αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο η Διοίκηση παρακολουθεί την απόδοση αυτών των επενδύσεων. Όταν δεν κατηγοριοποιούνται ως κατεχόμενες για εμπορικούς σκοπούς αλλά υπάρχουν διαθέσιμες και αξιόπιστες εύλογες αξίες και οι μεταβολές στις εύλογες αξίες περιλαμβάνονται στο κέρδος ή στη ζημιά στους λογαριασμούς της Διοίκησης, κατηγοριοποιούνται ως αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Όλες οι άλλες επενδύσεις κατηγοριοποιούνται ως διαθέσιμες προς πώληση.

- **Κατά πόσο μια μίσθωση που συνάπτεται με έναν εξωτερικό εκμισθωτή κατατάσσεται ως λειτουργική ή χρηματοδοτική**

Η αξιολόγηση τέτοιων συμβάσεων δεν εναπόκειται μόνο στον έλεγχο του τύπου που τη διέπει αλλά κυρίως στην αξιολόγηση της ουσίας της συναλλαγής. Για την αξιολόγηση της ουσίας της συναλλαγής λαμβάνονται υπόψη γεγονότα όπως ο χρόνος της μίσθωσης, η υπολειπόμενη εύλογη αξία του παγίου και διάφοροι άλλοι παράγοντες.

3. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών αρχών

Παρακάτω συνοψίζονται, οι σημαντικές λογιστικές πολιτικές οι οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί στην κατάρτιση αυτών των ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων.

Αξίζει να σημειωθεί όπως αναφέρθηκε ανωτέρω ότι χρησιμοποιούνται λογιστικές εκτιμήσεις και υποθέσεις στην κατάρτιση των εν λόγω οικονομικών καταστάσεων. Παρά το γεγονός ότι αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στην καλύτερη γνώση της Διοίκησης σχετικά με τα τρέχοντα γεγονότα και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφέρουν τελικά από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί.

3.1. Μετατροπή στοιχείων σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων επιμετρούνται βάσει του νομίσματος του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο λειτουργεί η Εταιρία (λειτουργικό νόμισμα). Το λειτουργικό νόμισμα καθώς και το νόμισμα παρουσίασης της Εταιρίας είναι το Ευρώ, επομένως οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας παρουσιάζονται σε Ευρώ.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με την χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά την διάρκεια της περιόδου και από την μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία αναφοράς, καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας. Στις οικονομικές καταστάσεις της παρούσας χρήσεως δεν υπάρχουν μη νομισματικά στοιχεία που είναι εκφρασμένα σε ξένο νόμισμα.

3.2. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Εδαφικές εκτάσεις κατεχόμενες για την παραγωγή ή τη διοίκηση εμφανίζονται στο κόστος κτήσης τους. Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται

Τα κτίρια, ο τεχνικός εξοπλισμός, και τα έπιπλα εμφανίζονται στο κόστος κτήσης μειωμένο με τις σωρευμένες αποσβέσεις και οποιεσδήποτε σωρευμένες ζημίες απομείωσης. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων αυτών.

Το κόστος κτήσης των οικοπέδων και κτιρίων την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ, δηλαδή την 1/1/2014, προσδιορίστηκε κατόπιν της διεξαγωγής μελέτης από εξειδικευμένο εκτιμητή, ανεξάρτητο από τον Όμιλο.

Τα κόστη της καθημερινής συντήρησης και επισκευής των ενσώματων ακινητοποιήσεων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων, υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Κτίρια	50 έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός	1-10 έτη
Αυτοκίνητα	8-10 έτη
Λοιπός εξοπλισμός	5-7 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.

Τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται με βάση την αναμενόμενη ωφέλιμη διάρκεια ζωής των παγίων δηλαδή την πολιτική απόσβεσης της Εταιρίας για παρόμοια περιουσιακά στοιχεία ή με βάση τη διάρκεια σύμβασης μίσθωσης εάν είναι μικρότερη από την ωφέλιμη διάρκεια ζωής των παγίων αυτών.

Κατά την πώληση ενσωμάτων ακινητοποιήσεων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

3.3. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία συμπεριλαμβάνονται οι άδειες λογισμικού. Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 1 έως 5 χρόνια. Τα έξοδα που αφορούν τη συντήρηση των προγραμμάτων λογισμικού αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσεως που πραγματοποιούνται.

3.4. Ενοποίηση

3.4.1. Θυγατρικές

Θυγατρικές είναι όλες οι εταιρίες στις οποίες η Μητρική έχει τη δυνατότητα να ασκεί τον έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω άλλων θυγατρικών εταιριών. Η Εταιρία αποκτά και ασκεί έλεγχο κυρίως μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των θυγατρικών επιχειρήσεων. Θυγατρικές θεωρούνται επίσης και οι επιχειρήσεις στις οποίες η Εταιρία, αποτελώντας το σημαντικότερο και μοναδικό μεγάλο μέτοχο, έχει τη δυνατότητα να ορίζει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου τους. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι εξασκήσιμα κατά τον χρόνο σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η Εταιρία ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών.
Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) με τη μέθοδο της απόκτησης από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος σε αυτές και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται. Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται με βάση τη μέθοδο της απόκτησης. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η αποκτώσα επιχείρηση αναγνωρίζει την υπεραξία που προκύπτει από τη συναλλαγή της απόκτησης, ως το υπερβάλλον ποσό μεταξύ: του αθροίσματος (i) του ανταλλάγματος που μεταβιβάστηκε αποτιμώμενο σε εύλογες αξίες, (ii) του ποσού των τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην αποκτώμενη (αποτιμώμενων είτε στην εύλογη αξία τους είτε στο αναλογικό ποσοστό των μη ελεγχουσών συμμετοχών επί των καθαρών αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού της αποκτώμενης) και (iii) σε συνένωση επιχειρήσεων που ολοκληρώνεται σε στάδια, της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των συμμετοχικών δικαιωμάτων που κατείχε η αποκτώσα προηγουμένως στην αποκτώμενη, μείον της καθαρής αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των αποκτηθέντων αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων.

Η υπεραξία ελέγχεται ετησίως για πιθανή απομείωση και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της ανακτήσιμης αξίας της αναγνωρίζεται ως ζημιά απομείωσης, επιβαρύνοντας τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου.

Σε αντίθετη περίπτωση, που η αποκτώσα επιχείρηση προβεί σε μία απόκτηση συμμετοχικού δικαιώματος στην οποία, κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η καθαρή αξία των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων υπερβαίνει τα ανταλλάγματα που μεταβιβάζονται, τότε πρόκειται για μία αγορά ευκαιρίας. Αφού διενεργηθούν οι απαραίτητοι επανέλεγχοι, το υπερβάλλον ποσό της παραπάνω διαφοράς αναγνωρίζεται ως κέρδος, στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιριών του Ομίλου απαλείφονται στις ενοποιημένες καταστάσεις. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος στοιχείου ενεργητικού.
Όπου απαιτήθηκε, οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών εταιριών έχουν τροποποιηθεί, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συνέπεια με τις λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο. Στη § 1.4, παρατίθεται πλήρης λίστα των θυγατρικών μαζί με τα σχετικά ποσοστά της Εταιρίας.
Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών εταιριών συμπίπτει με αυτή της μητρικής εταιρίας.

3.4.2. Συμμετοχές σε θυγατρικές (εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις)

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρίας στις θυγατρικές της στα πλαίσια των Εταιρικών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μειωμένο με τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης που αναγνωρίζονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης η Εταιρία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι επενδύσεις έχουν υποστεί απομείωση. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η ζημιά που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στην Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων.
Τα κόστη που σχετίζονται με την απόκτηση των επενδύσεων σε θυγατρικές (π.χ. αμοιβές συμβούλων, νομικών, λογιστών, εκτιμητών και άλλες επαγγελματικές και συμβουλευτικές αμοιβές), αναγνωρίζονται ως έξοδα και επιβαρύνουν τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

3.4.3. Μεταβολές Ιδιοκτησιακών Δικαιωμάτων σε Θυγατρικές

Όταν πραγματοποιούνται μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα σε μία θυγατρική, τότε εξετάζεται εάν οι μεταβολές αυτές έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια του ελέγχου στη θυγατρική ή όχι.
Όταν οι μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα δεν έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου, τότε λογίζονται ως συναλλαγές ιδίων κεφαλαίων (δηλαδή ως συναλλαγές με ιδιοκτήτες υπό την ιδιότητά τους ως ιδιοκτήτες). Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι λογιστικές αξίες των ελεγχουσών και μη ελεγχουσών συμμετοχών προσαρμόζονται, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές στις σχετικές συμμετοχές τους στη θυγατρική. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ του ποσού με το οποίο οι μη ελέγχουσες συμμετοχές προσαρμόζονται και της εύλογης αξίας του ανταλλάγματος που καταβλήθηκε ή ελήφθη, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια και κατανέμεται στους ιδιοκτήτες της μητρικής.
Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή όταν οι μεταβολές ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων οδηγούν σε απώλεια ελέγχου, τότε η μητρική λογιστικοποιεί τις απαραίτητες εγγραφές πώλησης και αναγνωρίζει το αποτέλεσμα από την πώληση (αποαναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού, της υπεραξίας και των υποχρεώσεων της θυγατρικής κατά την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου, αποαναγνώριση της λογιστικής αξίας των μη ελεγχουσών συμμετοχών, προσδιορισμός του αποτελέσματος από την πώληση). Με την απώλεια ελέγχου μίας θυγατρικής, τυχόν επένδυση που διακρατείται στην πρώην θυγατρική, αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 39.

3.4.4. Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές είναι το μέρος των ιδίων κεφαλαίων μίας θυγατρικής που δεν αναλογούν, άμεσα ή έμμεσα, στην μητρική επιχείρηση. Οι ζημιές που αφορούν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές (μειοψηφία) μίας θυγατρικής, μπορεί να ξεπερνούν τα δικαιώματα των μη ελεγχουσών συμμετοχών στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής. Τα κέρδη ή οι ζημιές και κάθε συστατικό στοιχείο των λοιπών συνολικών εσόδων, λογίζεται τόσο στους ιδιοκτήτες της μητρικής όσο και στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι οι μη ελέγχουσες συμμετοχές θα παρουσιάζουν έλλειμμα.
Τα ποσοστά των μη ελεγχουσών συμμετοχών αναφέρονται στη § 1.4. Ο Όμιλος έκρινε πως με βάση το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων και τα Κέρδη / (ζημιές) μετά φόρων, οι εν λόγω μη ελέγχουσες συμμετοχές δεν κρίνονται ουσιώδεις.

3.5. Χρηματοοικονομικά Μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού σε μία επιχείρηση και μία χρηματοοικονομική υποχρέωση ή έναν συμμετοχικό τίτλο σε μία άλλη επιχείρηση.

Αρχική αναγνώριση και αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ή μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, όταν και μόνο όταν, η Εταιρεία καθίσταται ένας εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.
Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του στοιχείου, ή όταν η Εταιρεία μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό στοιχείο και ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας.
Μία χρηματοοικονομική υποχρέωση (ή μέρος αυτής) αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν, και μόνον όταν, η υποχρέωση που καθορίζεται στο συμβόλαιο εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Στοιχείων του Ενεργητικού

Εκτός από εκείνες τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική συνιστώσα χρηματοδότησης και επιμετρώνται με βάση την τιμή συναλλαγής τους σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται αρχικά στην εύλογη αξία προσθέτοντας το σχετικό κόστος της συναλλαγής εκτός από την περίπτωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.
Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, εκτός από εκείνα που αποτελούν καθορισμένα και αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνων, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

(1) χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος,

(2) χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, και

(3) χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων.

Η ταξινόμηση προσδιορίζεται βάσει του επιχειρηματικού μοντέλου της Εταιρείας σχετικά με τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους. Η Εταιρεία δεν κατέχει χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που επιμετρώντας στην εύλογη αξία
Όλα τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και τα οποία αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται στα κονδύλια

«Χρηματοοικονομικά έξοδα» και «Χρηματοοικονομικά έσοδα», εκτός από την απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων που περιλαμβάνεται εντός των λειτουργικών αποτελεσμάτων.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού επιμετράται μεταγενέστερα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων. Η ταξινόμηση βασίζεται σε δύο κριτήρια:

(1) το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, δηλαδή εάν στόχος είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών ή η είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών καθώς και η πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και

(2) εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου ("SPPI" κριτήριο).

Η κατηγορία επιμέτρησης στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού όπως δάνεια και απαιτήσεις με σταθερές ή προκαθορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε κάποια ενεργό αγορά. Μετά την αρχική αναγνώριση, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο αντίκτυπος από την προεξόφληση είναι ασήμαντος, η προεξόφληση παραλείπεται.
Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων και αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατά την αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων.
Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Η εύλογη αξία των στοιχείων προσδιορίζεται με αναφορά σε συναλλαγές σε μία ενεργό αγορά ή με τη χρήση τεχνικών μεθόδων αποτίμησης, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν υφίσταται ενεργός αγορά. Η Εταιρεία δεν κατέχει χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία.

Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 οδήγησε σε αλλαγή της λογιστικής αντιμετώπισης των ζημιών απομείωσης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, καθώς αντικατέστησε τον χειρισμό του ΔΛΠ 39 για αναγνώριση πραγματοποιηθέντων ζημιών με την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Η απομείωση ορίζεται στο ΔΠΧΑ 9 ως αναμενόμενη πιστωτική ζημία (ECL), η οποία είναι η διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμιακών ροών που οφείλονται στον κάτοχο συγκεκριμένου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και των ταμειακών ροών που αναμένεται να εισπραχθούν, δηλαδή τα ελλείμματα μετρητών που προκύπτουν από γεγονότα αθέτησης, προεξοφλημένο κατά προσέγγιση στο αρχικό πραγματικό επιτόκιο του περιουσιακού στοιχείου.

Η Εταιρεία αναγνωρίζουν προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός εκείνων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Ο στόχος των απαιτήσεων απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 είναι να αναγνωρίσει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για το σύνολο της διάρκειας ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου, του οποίου ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί μετά την αρχική αναγνώριση, ανεξαρτήτως από το εάν η αξιολόγηση γίνεται σε συλλογικό ή εξατομικευμένο επίπεδο, χρησιμοποιώντας όλες τις πληροφορίες που μπορούν να συλλεχθούν, βάσει τόσο ιστορικών όσο και παρόντων στοιχείων, αλλά και στοιχείων που αφορούν σε λογικές μελλοντικές εκτιμήσεις της οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος.
Για την εφαρμογή της ανωτέρω προσέγγισης πραγματοποιείται διάκριση μεταξύ:

- των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος δεν έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση ή τα οποία έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 1) και για τα οποία αναγνωρίζεται η αναμενόμενη πιστωτική ζημιά για τους επόμενους 12 μήνες,

- των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση και τα οποία δεν έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο (Στάδιο 2). Για αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζεται η αναμενόμενη πιστωτική ζημιά έως τη λήξη τους.

- των χρηματοοικονομικών στοιχείων για τα οποία υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 3) και για τα οποία αναγνωρίζεται η αναμενόμενη πιστωτική ζημιά έως τη λήξη τους.

3.6. Αποθέματα

Τα αποθέματα περιλαμβάνουν εμπορεύματα που αγοράστηκαν. Το κόστος περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για να φθάσουν τα αποθέματα στην παρούσα θέση και κατάσταση, οι οποίες είναι άμεσα αποδοτέες στην παραγωγική διαδικασία, καθώς και ένα μέρος γενικών εξόδων που σχετίζεται με την παραγωγή, το οποίο απορροφάται με βάση την κανονική δυναμικότητα των παραγωγικών εγκαταστάσεων. Το χρηματοοικονομικό κόστος δεν λαμβάνεται υπόψη.

Κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης, τα αποθέματα απεικονίζονται στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εμπορευμάτων είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης κατά τη συνήθη ροή των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, μείον το εκτιμώμενο κόστος που είναι αναγκαίο για να πραγματοποιηθεί η πώληση. Το κόστος προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας την μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους. Πρόβλεψη για βραδέως κινούμενα ή απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

3.7. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά στις τράπεζες και στο ταμείο καθώς και βραχυπρόθεσμες, υψηλής ρευστότητας επενδύσεις, όπως αξίες της χρηματαγοράς και τραπεζικές καταθέσεις με ημερομηνία λήξης σε τρεις μήνες ή λιγότερο. Οι αξίες της χρηματαγοράς είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά που απεικονίζονται στη εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Για τον σκοπό των Καταστάσεων Ταμιακών Ροών, τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα αποτελούνται από ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα όπως προσδιορίστηκαν ανωτέρω, χωρίς να περιλαμβάνονται τυχόν εκκρεμή υπόλοιπα των τραπεζικών υπεραναλήψεων (bank overdrafts).

3.8. Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο προσδιορίζεται σύμφωνα με την ονομαστική αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί. Η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών περιλαμβάνει κάθε διαφορά υπέρ το άρτιο κατά την αρχική έκδοση του μετοχικού κεφαλαίου. Τα άμεσα έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου σχετικά με την έκδοση νέων μετοχών απεικονίζονται αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων, καθαρά από φόρους. Τα μερίσματα μετοχών αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στην χρήση που εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων της κάθε Εταιρίας του Ομίλου.

3.9. Τακτικό αποθεματικό

Τα Αποθεματικά του Ομίλου και της Εταιρίας αποτελούνται από το Τακτικό Αποθεματικό. Σύμφωνα με το Ελληνικό εταιρικό δίκαιο οι εταιρίες υποχρεούνται να παρακρατούν το 5% των καθαρών

ετησίων μετά φόρων κερδών τους για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, έως ότου το υπόλοιπο του τακτικού αποθεματικού ισούται ή φθάσει τουλάχιστον το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν είναι διαθέσιμο για διανομή αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για το συμψηφισμό ζημιών.

3.10. Φορολογία εισοδήματος & αναβαλλόμενος φόρος

3.10.1. Τρέχουσα Φορολογία

Η τρέχουσα φορολογική απαίτηση/υποχρέωση περιλαμβάνει εκείνες τις υποχρεώσεις ή απαιτήσεις από τις φορολογικές αρχές σχετιζόμενες με την τρέχουσα ή προηγούμενες περιόδους αναφοράς που δεν έχουν καταβληθεί μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Υπολογίζονται σύμφωνα με τους φορολογικούς συντελεστές και τους φορολογικούς νόμους που εφαρμόζονται στην δημοσιονομική χρήση την οποία αφορούν, βάσει των φορολογητέων κερδών για την χρήση. Όλες οι μεταβολές στις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν φορολογικό έξοδο στα αποτελέσματα.

3.10.2. Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος

Η αναβαλλόμενη φορολογία εισοδήματος υπολογίζεται με την μέθοδο υποχρέωσης που εστιάζει στις προσωρινές διαφορές. Αυτή περιλαμβάνει την σύγκριση της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και υποχρεώσεων των οικονομικών καταστάσεων με τις αντίστοιχες φορολογικές βάσεις.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα αντισταθμιστούν έναντι της μελλοντικής φορολογίας εισοδήματος ενώ επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνονται κατά την έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα είναι διαθέσιμο επαρκές φορολογητέο κέρδος για να επιτρέψει την αξιοποίηση της ωφέλειας μέρους ή του συνόλου αυτής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης. Ο Όμιλος και η Εταιρία αναγνωρίζουν μία προηγουμένως μη αναγνωρισμένη αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση κατά την έκταση που είναι πιθανό ότι μελλοντικό φορολογητέο κέρδος θα επιτρέψει την ανάκτηση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται με τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένονται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές που έχουν θεσπιστεί ή ουσιωδώς θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Οι περισσότερες μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν φορολογικό έξοδο στα αποτελέσματα. Μόνο μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις που σχετίζονται με μεταβολή στην αξία της απαίτησης ή υποχρέωσης που χρεώνεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια χρεώνονται ή πιστώνονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

3.11. Παροχές στο προσωπικό

Βραχυπρόθεσμες παροχές: Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό, που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, ο Όμιλος αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού του (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία. Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές, που καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους.

Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο, που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης, που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών σε ασφαλιστικές εταιρίες ή σε κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

3.11.1. Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών του Ομίλου και της Εταιρίας αφορούν στη νομική δέσμευση, που έχουν αναλάβει για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης συνταξιοδότησης σύμφωνα με το Ν. 2112/1920 και το Ν.4093/2012. Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση, που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (αποθεματικό από τις καταβολές στην ασφαλιστική εταιρία) και τις μεταβολές, που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας υποχρέωσης (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της χρήσης 2018 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση του iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

- την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,
- τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
- την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,
- λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

3.12. Προβλέψεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων για τα οποία είναι πιθανή η εκκαθάρισή τους μέσω εκροών

πόρων ενώ η εκτίμηση του ακριβούς ποσού της υποχρέωσης μπορεί να πραγματοποιηθεί με αξιοπιστία.

Οι προβλέψεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία αναφοράς κάθε Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για τη διευθέτηση της υποχρέωσης. Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται. Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσών δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροής πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

3.13. Αναγνώριση εσόδων και δαπανών

Τα έσοδα αναγνωρίζονται, όταν πιθανολογείται ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στην οικονομική οντότητα και αυτά τα οφέλη μπορεί να επιμετρηθούν με αξιοπιστία. Το έσοδο επιμετρείται στην εύλογη αξία του εισπραχθέντος ανταλλάγματος και είναι καθαρό από φόρο προστιθέμενης αξίας, επιστροφές, κάθε είδους εκπτώσεις. Το ποσό του εσόδου θεωρείται ότι μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα όταν όλες οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που σχετίζονται με την πώληση έχουν επιλυθεί.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

- **Πώληση αγαθών**

Το έσοδο από την πώληση αγαθών αναγνωρίζεται όταν οι ουσιαστικοί κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας των αγαθών έχουν μεταβιβαστεί στον αγοραστή, συνήθως με την αποστολή των αγαθών.

- **Παροχή υπηρεσιών**

Το έσοδο από συμβάσεις με προκαθορισμένη τιμή αναγνωρίζεται με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της συναλλαγής κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο ποσοστιαίας ολοκλήρωσης, το έσοδο γενικά αναγνωρίζεται βάσει της δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών και της επίδοσης μέχρι σήμερα σε ποσοστό του συνόλου των υπηρεσιών που πρόκειται να εκτελεστούν.

Όταν το αποτέλεσμα της συναλλαγής που αφορά παροχή υπηρεσιών δεν μπορεί να εκτιμηθεί βάσιμα, το έσοδο αναγνωρίζεται μόνον κατά την έκταση που οι αναγνωρισμένες δαπάνες είναι ανακτήσιμες.

Το ποσό της τιμής πώλησης που σχετίζεται με συμφωνία για υπηρεσίες που θα παρασχεθούν μεταγενέστερα, εγγράφεται σε μεταβατικό λογαριασμό και αναγνωρίζεται στα έσοδα της περιόδου στην οποία παρέχονται οι υπηρεσίες. Αυτό το έσοδο (deferred income) περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις» της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Σε περιπτώσεις που ίσως μεταβληθούν οι αρχικές εκτιμήσεις των εσόδων, οι δαπάνες ή ο βαθμός ολοκλήρωσης αναθεωρούνται. Αυτές οι αναθεωρήσεις μπορεί να οδηγήσουν σε αυξήσεις ή μειώσεις των εκτιμώμενων εσόδων ή δαπανών και εμφανίζονται στα έσοδα της περιόδου στις οποίες οι περιπτώσεις οι οποίες καθιστούν αναγκαία την αναθεώρηση γνωστοποιούνται από τη διοίκηση.

- **Έσοδα από τόκους**

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου το οποίο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια μελλοντικές καταβολές τοις μετρητοίς ή εισπράξεις για τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή, όταν

απαιτείται, για συντομότερο διάστημα, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή τις υποχρέωσης.

Όταν μία απαίτηση έχει υποστεί απομείωση αξίας, ο Όμιλος μειώνει τη λογιστική αξία στο ποσό που αναμένεται να ανακτηθεί, το οποίο είναι το ποσό που προκύπτει από τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλημένες με το πραγματικό επιτόκιο του μέσου, και συνεχίζει την περιοδική αναστροφή της προεξόφλησης ως έσοδο από τόκους. Έσοδα από τόκους σε δάνεια τα οποία έχουν υποστεί απομείωση αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

- **Έσοδα από μερίσματα**

Τα έσοδα από τα μερίσματα αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους από τους μετόχους.

- **Έξοδα**

Τα λειτουργικά έξοδα αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος κατά τη χρήση της υπηρεσίας ή την ημερομηνία δημιουργίας του. Δαπάνες για εγγυήσεις αναγνωρίζονται και χρεώνονται σε βάρος της σχετικής πρόβλεψης όταν το αντίστοιχο έσοδο αναγνωριστεί.

- **Κόστος δανεισμού**

Οι δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην τρέχουσα αξία τους, όπου και περιλαμβάνονται τα τραπεζικά έξοδα και προμήθειες.

Όποια διαφορά προκύψει μεταξύ των εισπράξεων (καθαρών από έξοδα συναλλαγών) και της αξίας εξόφλησης καταχωρείται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος κατά την διάρκεια του δανεισμού μέσω της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Οι δανειακές υποχρεώσεις ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες εκτός από τις περιπτώσεις που η Εταιρία έχει το δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

3.14. Μισθώσεις

Η εκτίμηση για το εάν μία συμφωνία περιέχει στοιχείο μίσθωσης πραγματοποιείται κατά την έναρξη της συμφωνίας, λαμβάνοντας υπ' όψιν όλα τα διαθέσιμα στοιχεία και τις ιδιαίτερες συνθήκες. Μετά την έναρξη της συμφωνίας πραγματοποιείται επαναξιολόγηση της, για το εάν περιέχει στοιχείο μίσθωσης, όταν συμβαίνει κάποιο από τα παρακάτω:

α. Υπάρχει μεταβολή στους όρους της σύμβασης, εκτός κι αν η μεταβολή απλά ανανεώνει ή παρατείνει τη συμφωνία,

β. Ασκείται δικαίωμα ανανέωσης ή συμφωνείται μια παράταση, εκτός κι αν όρος της ανανέωσης ή της παράτασης αρχικά είχε περιληφθεί στη μισθωτική περίοδο,

γ. Υπάρχει μια μεταβολή στο κατά πόσο η εκπλήρωση εξαρτάται από ένα καθορισμένο περιουσιακό στοιχείο,

δ. Υπάρχει σημαντική αλλαγή στο περιουσιακό στοιχείο.

Εάν μια συμφωνία επαναξιολογείται, η λογιστική αντιμετώπιση για μισθώσεις εφαρμόζεται από την ημερομηνία που η μεταβολή στις συνθήκες συνεπάγεται επαναξιολόγηση για τα (α), (γ) ή (δ), και από την ημερομηνία της ανανέωσης ή της παράτασης για την περίπτωση (β).

Ο Όμιλος ως μισθωτής

Η ιδιοκτησία ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου μεταβιβάζεται στο μισθωτή εάν μεταβιβάζονται σε αυτόν ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που σχετίζονται με το μισθωμένο περιουσιακό στοιχείο ανεξάρτητο με τον νομικό τύπο της σύμβασης. Κατά την έναρξη

της μίσθωσης το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία του ή εάν είναι χαμηλότερη, στην παρούσα αξία των ελάχιστων καταβολών μισθωμάτων συμπεριλαμβανομένων και επιπλέον καταβολών εάν υπάρχουν, που καλύπτονται από το μισθωτή. Ένα αντίστοιχο ποσό αναγνωρίζεται ως υποχρέωση από τη χρηματοδοτική μίσθωση ανεξαρτήτως εάν μερικές από τις καταβολές μισθωμάτων καταβάλλονται προκαταβολικά κατά την έναρξη της μίσθωσης.

Η μεταγενέστερη λογιστική αντιμετώπιση των περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν αποκτηθεί με συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, π.χ. η χρησιμοποιούμενη μέθοδος απόσβεσης και ο προσδιορισμός της ωφέλιμης ζωής του, είναι ίδια με αυτή που εφαρμόζεται σε συγκρίσιμα αποκτώμενα, εκτός συμβάσεων μίσθωσης, περιουσιακά στοιχεία. Η λογιστική αντιμετώπιση της αντίστοιχης υποχρέωσης αφορά στη σταδιακή μείωση της, με βάση τις ελάχιστες καταβολές των μισθωμάτων μείον τις χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις, οι οποίες αναγνωρίζονται ως έξοδο στα χρηματοοικονομικά έξοδα. Οι χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις κατανέμονται στη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου, και αντιπροσωπεύουν ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο επί του ανεξόφλητου υπολοίπου της υποχρέωσης.

Όλες οι υπόλοιπες μισθώσεις αντιμετωπίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι καταβολές στις συμβάσεις λειτουργικής μίσθωσης αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα με τη ευθεία μέθοδο (συσχετισμός εσόδου χρήσης και εξόδου). Οι σχετιζόμενες δαπάνες, όπως η συντήρηση και η ασφάλιση, αναγνωρίζονται ως έξοδο, όταν πραγματοποιούνται.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Οι μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος δε μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες του περιουσιακού στοιχείου κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Το έσοδο του ενοικίου (καθαρό από τυχόν κίνητρα που δόθηκαν στους μισθωτές) αναγνωρίζεται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της περιόδου της μίσθωσης. Αρχικά άμεσα κόστη που βαρύνουν τους εκμισθωτές στη διαπραγμάτευση και συμφωνία μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στη λογιστική αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται καθ ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης ως έσοδα μίσθωσης. Ο Όμιλος δεν εκμισθώνει πάγια με την μέθοδο της χρηματοδοτικής μίσθωσης.

3.15. Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν εμπορικές και άλλου είδους υποχρεώσεις. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρίας (εκτός των δανείων) απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, στα κονδύλια «Προμηθευτές και λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις» και «Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις».

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος συμμετέχει σε μία συμβατική συμφωνία του χρηματοοικονομικού μέσου και διαγράφονται όταν ο Όμιλος απαλλάσσεται από την υποχρέωση ή αυτή ακυρώνεται ή λήγει. Οι τόκοι αναγνωρίζονται ως έξοδο στο κονδύλι των "Χρηματοοικονομικών Εξόδων" στην Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων.

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικώς στην ονομαστική τους αξία και ακολούθως αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος μείον τις καταβολές διακανονισμού.

Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων όταν οι υποχρεώσεις διαγράφονται καθώς και μέσω της διενέργειας αποσβέσεων.

Όταν μία υπάρχουσα χρηματοοικονομική υποχρέωση ανταλλάσσεται με μια άλλη υποχρέωση διαφορετικής μορφής με τον ίδιο δανειστή αλλά ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι μίας υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, όπως μία ανταλλαγή ή τροποποίηση, αυτή αντιμετωπίζεται σαν εξόφληση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μίας νέας υποχρέωσης. Κάθε διαφορά στις αντίστοιχες λογιστικές αξίες αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

3.16. Δανειακές υποχρεώσεις

Τα τραπεζικά δάνεια παρέχουν βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση των λειτουργιών του Ομίλου. Όλα τα δάνεια αρχικώς αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται εκτός του κόστους έκδοσης σχετικά με τον δανεισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος και κάθε διαφορά ανάμεσα στο εισπραχθέν ποσό (καθαρό από σχετικά έξοδα) και την εξόφληση αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Τα έξοδα των τόκων αναγνωρίζονται όταν καταβάλλονται και κατά την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης στο βαθμό που αυτά τα έξοδα είναι δεδουλευμένα και δεν έχουν καταβληθεί. Τα δάνεια χωρίζονται σε μακροπρόθεσμα, αν λήγουν σε περισσότερο από ένα έτος και σε βραχυπρόθεσμα αν λήγουν σε ένα έτος ή λιγότερο μετά την ημερομηνία κλεισίματος των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

3.17. Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερίσματος στους μετόχους της Εταιρίας παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις ως υποχρέωση κατά τη χρήση που εγκρίνεται η διανομή του μερίσματος από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

4. Σημειώσεις στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

4.1. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις του Ομίλου αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	4.580.419	782.927	335.001	967.517	6.665.864
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(1.099.021)	(676.174)	(232.958)	(883.874)	(2.892.027)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	**3.481.398**	**106.753**	**102.043**	**83.643**	**3.773.837**
Προσθήκες	0	32.179	(487)	20.348	52.039
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	0	(10.214)	0	(10.214)
Αποσβέσεις περιόδου	(53.178)	(48.034)	(19.733)	(43.502)	(164.448)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	0	0	3.915	0	3.915
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	4.580.419	815.105	324.300	987.865	6.707.689
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(1.152.199)	(724.208)	(248.775)	(927.376)	(3.052.559)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	**3.428.220**	**90.897**	**75.525**	**60.489**	**3.655.130**
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	4.580.419	815.105	324.300	987.865	6.707.689
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(1.152.199)	(724.208)	(248.775)	(927.376)	(3.052.559)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	**3.428.220**	**90.897**	**75.525**	**60.489**	**3.655.130**
Προσθήκες	0	39.013	188	23.406	62.606
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	0	(18.274)	0	(18.274)
Αποσβέσεις περιόδου	(53.178)	(33.679)	(18.348)	(38.807)	(144.013)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	0	0	18.274	0	18.274
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	4.580.419	854.118	306.213	1.011.271	6.752.021
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(1.205.378)	(757.888)	(248.850)	(966.183)	(3.178.298)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	**3.375.041**	**96.231**	**57.364**	**45.088**	**3.573.723**

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	3.920.548	238.186	44.179	465.170	4.668.082
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(987.472)	(178.543)	(29.025)	(423.007)	(1.618.048)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	**2.933.076**	**59.642**	**15.154**	**42.163**	**3.050.034**
Προσθήκες	0	12.161	0	9.855	22.016
Πωλήσεις /αποσύρσεις			(4.840)		(4.840)
Αποσβέσεις περιόδου	(43.308)	(14.075)	(2.549)	(23.964)	(83.896)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων			2.033		2.033
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	3.920.548	250.346	39.339	475.024	4.685.258
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(1.030.780)	(192.619)	(29.542)	(446.970)	(1.699.911)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	**2.889.767**	**57.728**	**9.797**	**28.054**	**2.985.347**
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	3.920.548	250.346	39.339	475.024	4.685.258
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(1.030.780)	(192.619)	(29.542)	(446.970)	(1.699.911)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	**2.889.767**	**57.728**	**9.797**	**28.054**	**2.985.347**
Προσθήκες	0	1.478	500	16.457	18.434
Αποσβέσεις περιόδου	(43.308)	(11.571)	(2.147)	(21.886)	(78.913)
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	3.920.548	251.824	39.839	491.481	4.703.692
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(1.074.088)	(204.190)	(31.689)	(468.856)	(1.778.824)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	**2.846.459**	**47.634**	**8.150**	**22.625**	**2.924.868**

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης, ο Όμιλος και η Εταιρία δαπάνησαν τα ποσά των €62.606 και € 18.434 αντίστοιχα για αγορά ενσώματων παγίων στοιχείων, έναντι €54.214 και € 22.016 αντίστοιχα στην προηγούμενη χρήση.

Ο Όμιλος και η Εταιρία δεν έχουν συμβατικές δεσμεύσεις για την απόκτηση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων.

Για τη χρήση του 2018, δεν υπάρχουν ενδείξεις για την απομείωση των παγίων της εταιρίας.

Προς εξασφάλιση των δανειακών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρίας έχουν εγγραφεί προσημειώσεις επί των ακινήτων (αναλυτική αναφορά στη § 4.30.2).

4.2. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα άυλα στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρίας αποτελούνται από Λογισμικά Προγράμματα και αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	935.657	624.883
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(825.353)	(516.730)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	**110.304**	**108.153**
Προσθήκες	3.942	3.582
Αποσβέσεις περιόδου	(42.036)	(40.296)
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	939.599	628.464
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(867.389)	(557.026)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	**72.209**	**71.439**

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	939.599	628.464
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(867.389)	(557.026)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	**72.210**	**71.439**
Προσθήκες	23.298	21.638
Αποσβέσεις περιόδου	(37.944)	(36.365)
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	962.897	650.102
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(905.333)	(593.391)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	**57.564**	**56.712**

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης, ο Όμιλος και η Εταιρία δαπάνησαν τα ποσά των €23.298 και € 21.638 αντίστοιχα για αγορά άυλων περιουσιακών στοιχείων, έναντι €3.942 και € 3.582 αντίστοιχα στην προηγούμενη χρήση.

4.3. Επενδύσεις σε θυγατρικές Επιχειρήσεις

Η δομή του Ομίλου καθώς και τα ποσοστά συμμετοχής που έχει, άμεσα ή έμμεσα, η μητρική στις λοιπές επιχειρήσεις παρουσιάζονται στη § 1.4.
Η αξία των άμεσων επενδύσεων σε θυγατρικές της Εταιρίας αναλύεται ως εξής:

Επωνυμία Θυγατρικής	Αξία Συμμετοχής 2018	Αξία Συμμετοχής 2017
ΠΕΤΡΟΤΕΚ Α.Ε	2.000.700	2.000.700

Σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης η Εταιρία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι επενδύσεις έχουν υποστεί απομείωση. Κατά την 31/12/2018 δεν υπάρχουν σχετικές ενδείξεις.

Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της θυγατρικής ΠΕΤΡΟΤΕΚ Α.Ε που πραγματοποιήθηκε την 30/06/2018 αποφασίστηκε η διανομή μερίσματος € 1.500.000 προς τους μετόχους της.

4.4. Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις και Υποχρεώσεις

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος προκύπτουν από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και των φορολογικών βάσεων των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και υπολογίζονται με την χρησιμοποίηση των φορολογικών συντελεστών που αναμένεται να ισχύουν στις χρήσεις, κατά τις οποίες αναμένεται να αναστραφούν οι προσωρινές φορολογητέες και εκπεστέες διαφορές .

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφιστούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή. Αναβαλλομένη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές, στον βαθμό που είναι πιθανή η πραγματοποίηση του σχετικού φορολογικού οφέλους μέσω μελλοντικών φορολογικών κερδών.

Τα συμψηφισμένα ποσά του Ομίλου σε ευρώ είναι τα παρακάτω:

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2017	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα	(Χρέωση) Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(623.143)	19.435	-	(603.709)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(1.507)	941	-	(566)
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	38.323	13.071	-	51.394
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	31	5	-	37

Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	157.176	6.423	5.320	168.918
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	(241)	(176)	-	(417)
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	6.742	(13.262)	-	(6.520)
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	**(422.619)**	**26.437**	**5.320**	**(390.863)**

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	**Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2018**	**(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα**	**(Χρέωση) Πίστωση στην καθαρή θέση**	**Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2018**
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(603.709)	8.685	-	(595.024)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(566)	217	-	(350)
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	51.394	84.305	-	135.699
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	37	27	-	63
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	168.918	9.345	(224)	178.040
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	(417)	(41)	-	(458)
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	(6.520)	5.910	-	(610)
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	**(390.863)**	**108.447**	**(224)**	**(282.639)**

Τα συμψηφισμένα ποσά της Εταιρίας σε ευρώ είναι τα παρακάτω:

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	**Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2017**	**(Χρέωση) /Πίστωση στα αποτελέσματα**	**(Χρέωση) Πίστωση στην καθαρή θέση**	**Υπόλοιπο κλεισίματός την 31/12/2017**
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(550.581)	12.390		(538.191)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(884)	540		(344)
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	8.883	21.585		30.469
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	31	5		37
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	54.094	1.562	1.048	56.704
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	6.742	(13.260)		(6.518)
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	**(481.714)**	**22.823**	**1.048**	**(457.843)**

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	**Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2018**	**(Χρέωση) /Πίστωση στα αποτελέσματα**	**(Χρέωση) Πίστωση στην καθαρή θέση**	**Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2018**
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(538.191)	9.672		(528.519)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(344)	240		(103)
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	30.469	22.949		53.418
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	37	27		63
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	56.704	2.095	(2.390)	56.409
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	(6.518)	5.911		(607)
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	**(457.843)**	**40.894**	**(2.390)**	**(419.339)**

4.5. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις

Οι Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Δοσμένες Εγγυήσεις	5.994	5.994	2.285	2.285
Γραμμάτια εισπρακτέα μακροπρόθεσμα	14.204	45.600	8.789	34.378
Καθαρή Λογιστική Αξία	**20.197**	**51.594**	**11.074**	**36.663**

4.6. Αποθέματα

Τα αποθέματα του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εμπορεύματα	2.750.998	2.248.288	1.288.625	1.104.265
Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή, υποπροϊόντα και υπολείμματα	216.937	209.998	216.937	209.998
Πρώτες Ύλες και λοιπά αναλώσιμα	1.209.865	1.192.737	1.209.865	1.192.737
Σύνολα	**4.177.800**	**3.651.023**	**2.715.428**	**2.507.000**

Δεν υπάρχουν ενεχυριασμένα αποθέματα. Δεν υπάρχουν απαξιωμένα αποθέματα που να χρήζουν απομείωσης.

4.7. Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Οι πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εμπορικές Απαιτήσεις από τρίτους	12.451.768	11.942.287	5.257.529	5.035.607
Εμπορικές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	0	0	81	8.299
Γραμμάτια Εισπρακτέα	195.400	419.733	89.718	170.673
Επιταγές Μεταβιβασμένες	804.310	1.143.211	401.859	558.554
Επιταγές Εισπρακτέες	375.442	189.260	140.553	116.296
Σύνολο απαιτήσεων	**13.826.919**	**13.694.490**	**5.889.740**	**5.889.429**
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(2.005.925)	(1.078.494)	(1.002.553)	(661.352)
Καθαρές Εμπορικές Απαιτήσεις	**11.820.994**	**12.615.996**	**4.887.187**	**5.228.077**

Το σύνολο των ανωτέρω απαιτήσεων θεωρείται πως είναι βραχυπρόθεσμης λήξης. Η εύλογη αξία αυτών των βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν καθορίζεται ανεξάρτητα καθώς η λογιστική αξία θεωρείται πως προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Οι μεταβιβασμένες επιταγές έχουν δοθεί προς εξασφάλιση του τραπεζικού δανεισμού.

Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων (κίνηση)

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο έναρξης περιόδου 1 Ιανουαρίου	**1.078.494**	**1.074.444**	**661.352**	**665.201**
Επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9	590.000	0	189.000	0
Υπόλοιπο έναρξης περιόδου 1 Ιανουαρίου (μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9)	**1.668.494**	**1.074.444**	**850.352**	**665.201**
Πρόσθετες προβλέψεις	368.081	7.899	152.202	0
Αντιστροφή προβλέψεων	(30.650)	(3.850)	0	(3.850)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**2.005.925**	**1.078.494**	**1.002.553**	**661.352**

Η Διοίκηση του Ομίλου εξετάζει επί συνεχούς βάσης τις εμπορικές απαιτήσεις με αυστηρά κριτήρια και στα πλαίσια αυτά δεν κρίθηκε σκόπιμη η δημιουργία πρόσθετης πρόβλεψης πέρα της παραπάνω επί των ανωτέρω απαιτήσεων.

Η χρονική απεικόνιση των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου και της Εταιρίας έχει ως εξής:

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
	31/12/2018	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Δεν είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα	7.517.327	5.266.189	2.700.052	2.112.646
Είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα:				
< 90 ημέρες	1.527.907	2.310.036	137.917	605.381
91 - 180 ημέρες	508.819	472.908	290.255	165.361
181 - 360 ημέρες	338.009	3.090.896	122.392	1.536.720
> 360 ημέρες	1.928.932	1.475.968	1.636.572	807.969
Σύνολο	**11.820.994**	**12.615.997**	**4.887.187**	**5.228.077**

Για τις επισφάλειες οι οποίες βρίσκονται σε καθυστέρηση και δεν έχουν απομειωθεί, ο Όμιλος έχει εντείνει τις διαδικασίες είσπραξής τους και σε περίπτωση που δεν επιφέρουν το επιθυμητό αποτέλεσμα, προτίθεται να κινηθεί δικαστικά.

4.8. Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού

Τα λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
	31/12/2018	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Προκαταβολές σε προσωπικό	222.900	69.666	114.717	27.707
Χρεώστες διάφοροι	452.580	466.380	143.025	156.825
Απαιτήσεις από πιστωτικές κάρτες	320	118	207	6
Απαιτήσεις από προμηθευτές - πιστωτές	311.759	680.274	189.691	571.208
Έξοδα επόμενων χρήσεων	95.050	63.645	29.673	20.099
Απαιτήσεις από Ελληνικό Δημόσιο	384.174	503.866	2.908	3.837
Απαιτήσεις από Φ.Π.Α.	3.072	3.072	3.072	3.072
Λοιπές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	698.832	525.015	845.964	525.015
Απαιτήσεις από παραγγελίες	84.073	0	80.533	0
Σύνολα	**2.252.760**	**2.312.035**	**1.409.791**	**1.307.770**

Το σύνολο των ανωτέρω απαιτήσεων θεωρείται πως είναι βραχυπρόθεσμης λήξης. Η εύλογη αξία αυτών των βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν καθορίζεται ανεξάρτητα καθώς η λογιστική αξία θεωρείται πως προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Για όλες τις απαιτήσεις του Ομίλου έχει πραγματοποιηθεί εκτίμηση των ενδείξεων για τυχόν απομείωση τους και δεν συντρέχει σχετική περίπτωση.

4.9. Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Τα Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο ανοίγματος	**143**	**161**
Κέρδη/ ζημιές) από αποτίμηση εύλογης αξίας	(92)	(19)
Υπόλοιπο κλεισίματος	**51**	**143**

Τα εν λόγω χρηματοοικονομικά στοιχεία αφορούν μετοχές και warrants της "Εθνικής Τράπεζας" εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

4.10. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα

Τα διαθέσιμα αντιπροσωπεύουν μετρητά στα ταμεία του Ομίλου και της Εταιρίας και τραπεζικές καταθέσεις διαθέσιμες σε πρώτη ζήτηση και αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Διαθέσιμα στο ταμείο	13.683	6.549	1.817	501
Διαθέσιμα στις τράπεζες	399.977	396.392	178.571	131.542
Διαθέσιμα σε άλλες πηγές	14.017	0	1.855	0
Σύνολο	**427.677**	**402.942**	**182.243**	**132.043**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε €	425.644	353.371	180.210	82.472
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε ξένο νόμισμα	2.033	49.571	2.033	49.571
Σύνολο	**427.677**	**402.942**	**182.243**	**132.043**

Οι καταθέσεις σε τράπεζες τοκίζονται με κυμαινόμενα επιτόκια που βασίζονται στα μηνιαία επιτόκια καταθέσεων τραπεζών.

4.11. Μετοχικό Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύεται ως ακολούθως:

	Αριθμός μετοχών	Ονομαστική αξία	Αξία κοινών μετοχών
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	**231.900**	**7,45**	**1.727.655**
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2018	**231.900**	**7,45**	**1.727.655**

Όλες οι εκδοθείσες μετοχές έχουν εξοφληθεί πλήρως.

Με την από 16.10.2017 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων το Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας αυξήθηκε κατά το ποσό των ενενήντα εννέα χιλιάδων εξακοσίων ογδόντα ενός Ευρώ (99.681 €) με έκδοση δεκατριών χιλιάδων τριακοσίων ογδόντα 13.380 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών ονομαστικής αξίας 7,45 η κάθε μία.

Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Εταιρίας που πραγματοποιήθηκε την 30/08/2018 αποφασίστηκε η διανομή μερίσματος € 521.775 προς τους μετόχους της Εταιρίας.

Για τη χρήση 2018 το Διοικητικό Συμβούλιο θα προτείνει τη διανομή μερίσματος στους μετόχους της Εταιρείας από φορολογηθέντα κέρδη προηγούμενων χρήσεων. Η εν λόγω απόφαση τελεί υπό την Έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

4.12. Λοιπά αποθεματικά

Τα Λοιπά Αποθεματικά αφορούν τακτικό αποθεματικό που έχει σχηματιστεί σε προηγούμενες χρήσεις. Αναλυτικά έχει ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Τακτικό Αποθεματικό	517.210	464.821	481.810	429.422

4.13. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Σύμφωνα με την Ελληνική εργατική νομοθεσία, οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωση στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησής τους. Το ύψος των αποζημιώσεων ποικίλει ανάλογα με τον μισθό, τα έτη υπηρεσίας και τον τρόπο της αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση) του εργαζομένου. Υπάλληλοι, που παραιτούνται ή απολύονται αιτιολογημένα δεν δικαιούνται αποζημίωση. Σε περίπτωση αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης καταβάλλεται εφάπαξ αποζημίωση του Ν.2112/20. Ο Όμιλος αναγνωρίζει ως υποχρέωση την παρούσα αξία της νομικής δέσμευσης για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης στο προσωπικό που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης.

Ο Όμιλος χρεώνει τα αποτελέσματα για δεδουλευμένες παροχές σε κάθε περίοδο με αντίστοιχη αύξηση της συνταξιοδοτικής υποχρέωσης. Οι πληρωμές παροχών που διενεργούνται στους συνταξιοδοτούμενους κάθε περίοδο χρεώνονται έναντι αυτής της υποχρέωσης.

Ο Όμιλος ανέθεσε σε αναγνωρισμένους ανεξάρτητους μελετητές-αναλογιστές, να πραγματοποιήσουν εκτίμηση για τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από την υποχρέωση του να καταβάλει αποζημιώσεις λόγω συνταξιοδότησης.

Η ανάλυση της υποχρέωσης αυτής έχει ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	613.990	582.537	194.513	195.530

Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης για τα καθορισμένα προγράμματα παροχών έχει ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 1η Ιανουαρίου	**582.537**	**542.046**	**195.530**	**186.531**
Τρέχον κόστος απασχόλησης	31.831	25.072	9.696	7.368
Έξοδο τόκων	9.903	9.757	3.324	3.358
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	131.104	13.153	125.052	773
Παροχές πληρωθείσες εντός του τρέχοντος έτους	(140.614)	(25.835)	(130.847)	(6.113)
Αναλογιστικά κέρδη/ζημίες στην υποχρέωση.	(772)	18.344	(8.242)	3.613
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 31η Δεκεμβρίου	**613.990**	**582.537**	**194.513**	**195.530**

Οι σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση είναι οι ακόλουθες:

	31/12/2018	31/12/2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο της 31ης Δεκεμβρίου	1,60%	1,70%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2,00%	2,00%
Πληθωρισμός	2,00%	2,00%

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων είναι:

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
	31/12/2018	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	31.831	25.072	9.696	7.368
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	9.903	9.757	3.324	3.358
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	131.104	13.153	125.052	773
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	**172.839**	**47.982**	**138.072**	**11.499**

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Λοιπών Συνολικών Εσόδων είναι:

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
	31/12/2018	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Αναλογιστικό κέρδος(ζημιά) στην υποχρέωση λόγω χρηματοοικονομικών παραδοχών	(14.852)	(11.480)	(3.394)	(3.237)
Αναλογιστικό κέρδος(ζημιά) στην υποχρέωση λόγω εμπειρίας	15.624	(6.864)	11.636	(376)
Αναλογιστικά κέρδη/ζημίες στην υποχρέωση.Καταχώρηση στο OCI	**772**	**(18.343)**	**8.242**	**(3.613)**

Μεταβολές στην Υποχρέωση της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης:

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
	31/12/2018	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Καθαρή Υποχρέωση προς καταχώρηση στον ισολογισμό κατά την αρχή της χρήσης	582.537	542.046	195.530	186.531
Εισφορές πληρωθείσες Εργοδότη	(140.614)	(25.835)	(130.847)	(6.113)
Δαπάνη προς καταχώρηση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	172.839	47.982	138.072	11.499
Ποσό που καταχωρείται στο OCI	(772)	18.343	(8.242)	3.613
Καθαρή Υποχρέωση προς καταχώρηση στον ισολογισμό κατά το τέλος της χρήσης	**613.990**	**582.537**	**194.513**	**195.530**

Η επίδραση των μεταβολών σε σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές είναι :

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**	
	+0,5%	**-0,5%**
31/12/2018		
Προεξοφλητικό επιτόκιο	557.050	677.915
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	673.980	559.777
31/12/2017		
Προεξοφλητικό επιτόκιο	530.959	640.373
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	638.991	531.631

Η ανάλυση ευαισθησίας πραγματοποιήθηκε αλλάζοντας μια παράμετρο κάθε φορά χωρίς να αλλάζουν οι υπόλοιπες. Η πραγματική μεταβολή ενδέχεται να είναι διαφορετική από αυτή που παρουσιάζεται, καθώς είναι απίθανο να προκύψει μια μεταβολή σε μια αναλογιστική παραδοχή χωρίς ταυτόχρονη επίδραση σε κάποια άλλη, αφού κάποιες από τις αναλογιστικές παραδοχές σχετίζονται μεταξύ τους.

4.14. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Λοιποί μακροπρόθεσμοι φόροι (πλην φόρου εισοδήματος)	586.765	676.501	250.253	250.253
Σύνολο	**586.765**	**676.501**	**250.253**	**250.253**

Ο Όμιλος και η Εταιρία ρύθμισαν οφειλές τους προς τις Δημόσιες Φορολογικές Αρχές. Οι εν λόγω ρυθμίσεις αφορούσαν την αποπληρωμή των οφειλόμενων υπολοίπων σε 100 δόσεις. Το μακροπρόθεσμο μέρος τω εν λόγω υποχρεώσεων περιλαμβάνεται στο εν λόγω κονδύλι.

4.15. Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και οι λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Προμηθευτές Εσωτερικού	593.466	562.324	311.341	311.608
Προμηθευτές Εξωτερικού	730.099	533.173	636.711	511.106
Επιταγές πληρωτέες (μεταχρονολογημένες)	2.303.154	1.779.776	1.018.825	727.228
Εμπορικές υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	0	0	564	6.999
Σύνολο	**3.626.719**	**2.875.274**	**1.967.441**	**1.556.941**

4.16. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

Οι τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Τέλος επιτηδεύματος	5.000	1.800	0	0
Φόρος εισοδήματος	313.052	96.743	0	0
Σύνολο	**318.052**	**98.543**	**0**	**0**

4.17. Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μισθοί και ημερομίσθια πληρωτέα	249.113	227.149	158.373	70.553
Προκαταβολές πελατών	1.687.742	2.641.771	1.299.771	2.035.957
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	946.775	701.897	284.680	219.853
Λοιποί φόροι (πλην φόρου εισοδήματος)	1.125.091	1.616.431	240.488	68.541
Δεδουλευμένα έξοδα	20.697	7.481	9.470	1.139
Υποχρεώσεις από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας	778.027	631.575	211.229	132.800
Ποσά οφειλόμενα σε συνδεδεμένα μέρη	0	0	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.405.505	994.436	250.073	331.824
Σύνολο	**6.212.949**	**6.820.741**	**2.454.084**	**2.860.668**

Στους Λοιπούς φόρους περιλαμβάνονται φορολογικές υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο που έχουν υπαχθεί σε ρυθμίσεις δόσεων, πληρωτέες το επόμενο έτος.

Ο Όμιλος και η Εταιρία ρύθμισαν οφειλές τους προς τις Δημόσιες Φορολογικές Αρχές. Οι εν λόγω ρυθμίσεις αφορούσαν την αποπληρωμή των οφειλόμενων υπολοίπων σε 100 δόσεις. Το μακροπρόθεσμο μέρος των εν λόγω υποχρεώσεων περιλαμβάνεται στη § 4.14.

4.18. Δανειακές Υποχρεώσεις

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Τραπεζικός δανεισμός	3.539.919	3.625.832	2.126.573	2.123.906
Δάνεια από συνδεδεμένα μέρη	0	0	9.395	0
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	**3.539.919**	**3.625.832**	**2.135.968**	**2.123.906**

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια δανεισμού του Ομίλου και της Εταιρίας έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ
31/12/2017	6,3%	6,5%
31/12/2018	6,0%	6,1%

Οι όροι των δανείων προβλέπουν τον υπολογισμό του επιτοκίου, πληρωμής και προπληρωμής του δανείου καθώς και περιπτώσεις καταγγελίας.

Προς εξασφάλιση των δανειακών υποχρεώσεων της εταιρίας έχουν δοθεί εγγυήσεις που αναφέρονται στη §4.30.2.

Οι ημερομηνίες λήξης των δανείων Ομίλου και της Εταιρίας (σε έτη) είναι οι εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ
Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2018:		
Έως 1 έτους	3.539.919	2.135.968
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	0	0
Σύνολα	**3.539.919**	**2.135.968**

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ
Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2017:		
Έως 1 έτους	3.625.832	2.123.906
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	0	0
Σύνολα	**3.625.832**	**2.123.906**

4.19. Πωλήσεις

Οι πωλήσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πωλήσεις εμπορευμάτων	1.994.998	1.773.973	1.887.004	1.643.470
Πωλήσεις προϊόντων	3.597.108	3.096.389	3.600.687	3.101.149
Πωλήσεις λοιπών αποθεμάτων	347.776	277.660	389.730	333.104
Πωλήσεις υπηρεσιών	11.011.541	10.725.746	382.702	477.467
Σύνολα	**16.951.423**	**15.873.768**	**6.260.124**	**5.555.191**

4.20. Κόστος Πωλήσεων

Το κόστος πωληθέντων του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύεται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	4.689.952	4.172.422	3.506.539	3.301.807
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	2.452.618	2.413.030	240.985	281.454
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	2.220.309	1.640.607	84.758	70.621
Παροχές τρίτων	39.513	35.779	465	131
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	53.402	28.075	0	0
Έξοδα για ασφάλιστρα	53.277	53.701	5.160	5.335
Έξοδα επισκευών και συντηρήσεων	108.017	150.535	2.251	2.841
Φόροι και τέλη	12.454	12.563	18	0
Διάφορα έξοδα	1.357.007	1.850.373	91.487	101.421
Έξοδα ταξιδίων	126.062	215.292	3.482	6.704
Έξοδα προβολής	1.201	496	1.185	41
Αποσβέσεις	59.981	70.646	16.548	14.352
Έξοδα μεταφορών	289.874	267.056	5.267	4.536
Συνταξιοδοτικές παροχές	45.412	26.070	25.303	1.810
Συνδρομές	302	0	246	0
Σύνολο	**11.509.381**	**10.936.643**	**3.983.694**	**3.791.052**

4.21. Έξοδα Διοίκησης

Τα έξοδα διοίκησης του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.376.934	1.023.234	512.963	446.101
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	70.654	106.398	26.768	61.596
Παροχές τρίτων	93.169	91.668	26.796	23.480
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	32.446	34.370	1.536	1.275
Έξοδα για ασφάλιστρα	20.172	20.714	11.181	11.183
Έξοδα επισκευών και συντηρήσεων	36.255	50.069	13.722	29.167
Φόροι και τέλη	23.426	21.178	14.279	12.407
Διάφορα έξοδα	36.645	31.951	18.580	14.497
Έξοδα ταξιδίων	63.146	67.752	56.585	54.543
Έξοδα προβολής	8.774	14.169	1.547	6.900
Αποσβέσεις	82.056	93.392	61.385	70.397
Έξοδα μεταφορών	129.204	113.932	68.035	70.038
Συνταξιοδοτικές παροχές	69.906	6.255	63.538	2.800
Συνδρομές	3.232	2.757	1.333	1.517
Σύνολο	**2.046.017**	**1.677.838**	**878.248**	**805.900**

Κατά τη διάρκεια της χρήσεως 2018, ο νόμιμος ελεγκτής χρέωσε για τον τακτικό και φορολογικό έλεγχο των ετήσιων εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας: €16.881.

4.22. Έξοδα Διάθεσης

Τα έξοδα διάθεσης του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	671.488	653.693	454.277	452.570
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	77.694	83.456	83.715	76.221
Παροχές τρίτων	44.657	42.992	38.035	36.044
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	46.355	43.581	41.348	33.436
Έξοδα για ασφάλιστρα	6.500	6.851	5.600	6.511
Έξοδα επισκευών και συντηρήσεων	21.290	10.972	17.367	9.057
Φόροι και τέλη	7.131	8.350	4.990	7.798
Διάφορα έξοδα	71.701	54.252	77.979	77.062
Έξοδα ταξιδίων	60.436	64.627	45.666	48.094
Έξοδα προβολής	77.230	82.471	76.638	82.098
Αποσβέσεις	38.573	41.174	37.017	38.791
Έξοδα μεταφορών	225.096	155.685	215.992	150.048
Συνταξιοδοτικές παροχές	49.806	5.281	47.726	2.913
Προμήθειες	32.183	15.058	32.183	15.058
Συνδρομές	2.382	2.407	2.382	2.407
Σύνολο	**1.432.522**	**1.270.850**	**1.180.917**	**1.038.109**

4.23. Έξοδα Έρευνας και Ανάπτυξης

Τα έξοδα Έρευνας και Ανάπτυξης του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	95.479	95.479	95.479	95.479
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	80	0	80	0
Παροχές τρίτων	1.191	647	1.191	647
Φόροι και τέλη	1.444	1.445	1.444	1.445
Διάφορα έξοδα	135	691	135	691
Έξοδα ταξιδίων	0	2.344	0	2.344
Αποσβέσεις	328	652	328	652
Έξοδα μεταφορών	8	64	8	64
Συνταξιοδοτικές παροχές	10.180	619	10.180	619
Σύνολο	**108.846**	**101.941**	**108.846**	**101.941**

4.24. Λοιπά Έσοδα – Έξοδα Εκμετάλλευσης

Τα «Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης» του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κέρδη από πώληση παγίων	850	691	0	363
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων.			48.000	48.000
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	30.650	3.850	0	3.850
Συναλλαγματικές διαφορές.	62.761	66.001	62.266	65.003
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**94.262**	**70.542**	**110.266**	**117.216**

Τα «Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης» του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Λοιποί φόροι τέλη, πρόστιμα και προσαυξήσεις	167.343	136.063	46.490	35.914
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	10.087	5.689	10.087	3.134
Διαγραφή Απαιτήσεων	0	34.709	0	0
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	368.081	7.899	152.202	0
Ζημιές από την πώληση, διαγραφή ενσώματων παγίων	0	3.355	0	363
Συναλλαγματικές διαφορές	36.072	132.186	35.720	131.360
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**581.583**	**319.902**	**244.499**	**170.771**

4.25. Χρηματοοικονομικά Έξοδα- Έσοδα

Στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρίας περιλαμβάνονται:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Τόκοι και έξοδα βραχυπρόθεσμων δανείων	210.586	262.295	119.761	156.163
Προμήθειες τραπεζών	36.471	43.600	18.643	22.247
Χρηματοοικονομικό κόστος παροχών προσωπικού	9.903	9.757	3.324	3.358
Προμήθειες Εγγυητικών Επιστολών	11.912	6.779	5.069	3.677
Λοιπά έξοδα τραπεζών	27.838	26.010	20.965	20.157
Τόκοι και έξοδα υποχρεώσεων προς ασφαλιστικά ταμεία	18.425	19.429	5.538	6.252
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων	**315.135**	**367.870**	**173.300**	**211.852**

Οι τόκοι χορηγούμενων δανείων αφορούν το δάνειο που έχει χορηγήσει η Εταιρία σε συνδεδεμένη της. Σχετική αναφορά στη § 4.9.

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Έσοδα τόκων τραπεζών	123	99	96	66
Τόκοι χορηγούμενων δανείων	0	26.198	0	26.198
Έσοδα τόκων πελατών	17.394	41.363	7.557	23.488
Χρηματοοικονομικά έσοδα	**17.518**	**67.660**	**7.653**	**49.752**

4.26. Ζημιές από απομείωση περιουσιακών στοιχείων

Στις εν λόγω ζημιές του Ομίλου και της Εταιρίας περιλαμβάνονται:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κέρδη/ (ζημιές) εύλογης αξίας λοιπών χρηματοοικον. στοιχείων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	92	19	92	19
Σύνολο λοιπών χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων	**92**	**19**	**92**	**19**

4.27. Φόρος Εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύεται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Τρέχον έξοδο φόρου	(540.611)	(560.293)	0	0
Αναβαλλόμενος φόρος αποτελεσμάτων	108.447	26.437	40.894	22.823
Σύνολο φόρου εισοδήματος συνεχιζόμενης δραστηριότητας	**(432.164)**	**(533.857)**	**40.894**	**22.823**
Κέρδη προ Φόρων (από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες)	1.069.627	1.336.907	606.446	1.027.516
Συντελεστής Φόρου	29%	29%	29%	29%
Αναμενόμενη Δαπάνη Φόρου	**310.192**	**387.703**	**175.869**	**297.980**
Προ/γές για εισοδήματα που δεν υπόκεινται σε φορολογία				
- Αφορολόγητα εισοδήματα	0	0	(231.420)	(413.250)
- Συμψηφισμός λόγω σωρευμένων ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(51.374)	0	(51.374)	0
- Ζημιές χρήσης για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλ.φορολ.απαίτ.	0	73.995	0	73.995
Προ/γές για έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορ/κούς σκοπούς				
- Μη εκπιπτώμενες δαπάνες	173.347	72.067	66.031	18.452
- Λοιπά	0	91	0	0
Σύνολο φόρου συνεχιζόμενων και διακοπεισών δραστηριοτήτων)	**432.164**	**533.857**	**(40.894)**	**(22.823)**

Σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία, ο φορολογικός συντελεστής που εφαρμόζεται στις ελληνικές επιχειρήσεις για τις χρήσεις 2018 και 2017 είναι 29%. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Ν. 4579/2018, οι συντελεστές φορολογίας εισοδήματος των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων στην Ελλάδα, εξαιρουμένων των πιστωτικών ιδρυμάτων, μειώνονται σταδιακά κατά 1% ετησίως, ως ακολούθως: 28% για το φορολογικό έτος 2019, 27% για το φορολογικό έτος 2020, 26% για το φορολογικό έτος 2021 και 25% για το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής. Από τη σταδιακή μείωση του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος, λόγω της επαναμέτρησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, δεν προέκυψε σημαντική επίδραση για την Εταιρεία.

4.28. Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται σε εύλογες αξίες στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρίας ταξινομούνται βάσει της παρακάτω ιεραρχίας σε 3 Επίπεδα για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

Επίπεδο 1: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Επίπεδο 3: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα

δεδομένα της αγοράς. Στο εν λόγω επίπεδο περιλαμβάνονται επενδύσεις των οποίων ο υπολογισμός της εύλογης αξίας βασίζεται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (επιχειρησιακό πλάνο πενταετίας), χρησιμοποιώντας ωστόσο και παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (Beta, Net Debt/Enterprise Value πανομοιότυπων εταιριών του εκάστοτε κλάδου όπως αυτά συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του WACC).

Ο Όμιλος εφαρμόζει το Δ.Π.Χ.Α. 7 που απαιτεί την γνωστοποίηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω ιεράρχησης τριών επιπέδων:

Επίπεδο 1: Δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (χωρίς τροποποίηση η αναπροσαρμογή) για χρηματοοικονομικά στοιχεία που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές.

Επίπεδο 2: Τεχνικές αποτίμησης βασιζόμενες απευθείας σε δημοσιευόμενες τιμές αγοράς ή υπολογιζόμενες εμμέσως από δημοσιευόμενες τιμές για παρόμοια στοιχεία.

Επίπεδο 3: Τεχνικές αποτίμησης που δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες από τρέχουσες συναλλαγές σε ενεργές χρηματαγορές.

Ο Όμιλος την 31/12/2018, κατέχει «Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων», που αποτελούνται από μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Η αξία αυτών την 31/12/2018 ανέρχεται σε € 51,28 (αναφορά στη § 4.9). Τα χρηματοοικονομικά αυτά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώνται σε εύλογες αξίες και κατατάσσονται στο επίπεδο 1, με βάση τη τεχνική αποτίμησης τους.

Η εύλογη αξία των κατωτέρω χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρίας προσεγγίζει την λογιστική αξία τους:

- Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις
- Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού
- Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές
- Δανειακές Υποχρεώσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

4.29. Παροχές Προσωπικού

Ο μέσος αριθμός των εργαζομένων του Ομίλου και της Εταιρίας ήταν:

Αριθμός εργαζομένων	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μισθωτοί	156	161	45	45

Οι παροχές προσωπικού αναλύονται ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μισθοί, ημερομίσθια και επιδόματα	3.560.306	3.320.510	1.033.820	1.024.914
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	834.556	798.289	230.801	232.495
Συνταξιοδοτικές παροχές	175.304	38.226	146.748	8.141
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	201.658	66.636	39.085	18.196
Σύνολο κόστους εργαζομένων	**4.771.824**	**4.223.661**	**1.450.453**	**1.283.746**

4.30. Δεσμεύσεις και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

4.30.1. Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων που να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία του Ομίλου και της Εταιρίας.

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2014, η μητρική Εταιρία και η θυγατρική ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΑΕ, υπόκεινται σε φορολογικό έλεγχο από Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο σύμφωνα με την παρ.5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994, και έλαβαν Πιστοποιητικό Φορολογικής Συμμόρφωσης με Σύμφωνη Γνώμη χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές.

Για τις χρήσεις 2012 και μετέπειτα, από τις επιχειρήσεις που έχουν ελεγχθεί από Νόμιμους Ελεγκτές και ελεγκτικά γραφεία για την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων επιλέγονται για έλεγχο υποθέσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του Ν. 4174/2013, όπως ισχύει. Ο εν λόγω έλεγχος δύναται να πραγματοποιηθεί εντός του χρόνου που ισχύει το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης για έκδοση πράξεων προσδιορισμού φόρου.

Για τις χρήσεις 2015 - 2017 οι Εταιρίες του Ομίλου, λόγω της υπαγωγής τους στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65Α παραγρ. 1 Ν.4174/2013, έλαβαν Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης με Γνώμη χωρίς επιφύλαξη.

Για τη χρήση 2018 οι Εταιρίες του Ομίλου έχουν αποδεχθεί τον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 65α του Ν.4174/2013. Οι εν λόγω έλεγχοι βρίσκονται σε εξέλιξη και τα σχετικά φορολογικά πιστοποιητικά προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2018. Αν μέχρι την ολοκλήρωση των φορολογικών ελέγχων προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις, εκτιμάται ότι αυτές δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.
Στον παρακάτω πίνακα αναγράφονται οι ανέλεγκτες χρήσεις των εταιριών του Ομίλου:

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε.	2015 έως 2018
ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΑΕ	2015 έως 2018
ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΑΕ	2013 έως και 2018
ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΚΡΗΤΗΣ ΑΕ	2013 έως και 2018

4.30.2. Δεσμεύσεις

Οι εγγυήσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Εγγυήσεις	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Σύνολο εγγυητικών επιστολών	**492.187**	**139.033**	**174.916**	**62.759**

Επιπλέον, προς εξασφάλιση των δανειακών υποχρεώσεων έχουν δοθεί οι κάτωθι εξασφαλίσεις:

Εμπράγματα βάρη	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υποθήκες	858.000	858.000	650.000	650.000
Επιταγές Μεταβιβασμένες	804.310	1.143.211	401.859	558.554
Δεσμευμένες καταθέσεις	22.544	6.863	19.548	4.001
Σύνολο εμπράγματων βαρών	**1.684.853**	**2.008.074**	**1.071.407**	**1.212.555**

Προς εξασφάλιση των δανειακών υποχρεώσεων που έχει η Εταιρία (§4.18) έχει προσημειωθεί το ακίνητο της στην οδό Σερρών 7 – 11 στην Αθήνα. Η αξία της προσημείωσης ανέρχεται σε €650.000.
Επιπλέον, η μητρική Εταιρία έχει παράσχει εταιρική εγγύηση υπέρ της θυγατρικής Εταιρίας Πετροτέκ ΑΕ για την εξασφάλιση του δανεισμού της.

4.30.3. Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις

Τα μελλοντικά ελάχιστα εισπρακτέα συνολικά μισθώματα σύμφωνα με τις συμβάσεις των λειτουργικών μισθώσεων έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εντός 1 έτους	36.000	36.000	36.000	36.000
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	144.000	144.000	144.000	144.000
Άνω των 5 ετών	66.000	102.000	66.000	102.000
Σύνολο δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις έσοδο	**246.000**	**282.000**	**246.000**	**282.000**

Τα μελλοντικά ελάχιστα πληρωτέα συνολικά μισθώματα σύμφωνα με τις συμβάσεις των λειτουργικών μισθώσεων έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εντός 1 έτους	57.020	60.639	0	0
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	163.017	153.461	0	0
Άνω των 5 ετών	66.000	102.000	0	0
Σύνολο δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις	**286.037**	**316.100**	**0**	**0**

4.31. Αμοιβές και Λοιπές Παροχές Διευθυντών

Οι αμοιβές και παροχές των διευθυντών του Ομίλου και της Εταιρίας έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μισθοί & άλλες βραχυπρόθεσμες εργασιακές παροχές	861.201	692.582	282.860	265.777
Αριθμός Βασικών Διευθυντικών Στελεχών	11	11	4	4

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη της Εταιρίας (και τις οικογένειές τους).

4.32. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Παρακάτω παρουσιάζονται οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη σύμφωνα με το ΔΛΠ 24:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πωλήσεις Εμπορευμ/των / υπηρεσίες				
Θυγατρικές	-	-	104.364	130.051
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	9.385	28.166	-	17.581
Σύνολα	**9.385**	**28.166**	**104.364**	**147.632**
Λοιπά Έσοδα / Έξοδα				
Θυγατρικές	-	-	48.000	48.000
Σύνολα	**-**	**-**	**48.000**	**48.000**

Χρηματοοικονομικά Έσοδα / Έξοδα				
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	-	26.198	-	26.198
Σύνολα	**-**	**26.198**	**-**	**26.198**
Αγορές Εμπορευμάτων / Υπηρεσιών				
Θυγατρικές	-	-	41.281	41.646
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	194.305	259.077	15.486	8.239
Σύνολα	**194.305**	**259.077**	**56.767**	**49.885**

Και

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
	31/12/2018	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Απαιτήσεις				
Θυγατρικές	-	-	147.213	41.227
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	913.951	1.320.288	912.378	1.318.753
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	-	-	-	-
Σύνολα	**913.951**	**1.320.288**	**1.059.591**	**1.359.980**
Υποχρεώσεις				
Θυγατρικές	-	-	9.958	6.999
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	86.660	140.384	-	-
Σύνολα	**86.660**	**140.384**	**9.958**	**6.999**

Οι παραπάνω συναλλαγές και τα υπόλοιπα, προέρχονται από εμπορικές συναλλαγές.

5. Σκοποί και πολιτική διαχείρισης κινδύνων

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως ο πιστωτικός κίνδυνος και κίνδυνος ρευστότητας.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, δικαιώματα υπερανάληψης σε τράπεζες, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές, και υποχρεώσεις από μισθώσεις.

Ο Όμιλος εφαρμόζει πρόγραμμα διαχείρισης των παραπάνω κινδύνων. Το πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του ομίλου στοχεύει στον περιορισμό της αρνητικής επίδρασης στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του, που προκύπτει από την αδυναμία πρόβλεψης των χρηματοοικονομικών αγορών και τη διακύμανση στις μεταβλητές του κόστους και των πωλήσεων.

Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων εφαρμόζεται από την Οικονομική Διεύθυνση του Ομίλου. Η διαδικασία που θα ακολουθείται είναι η παρακάτω:

- Αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του Ομίλου,
- σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για την μείωση των κινδύνων και
- εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

5.1. Ανάλυση πιστωτικού κινδύνου

Η έκθεση του Ομίλου και της Εταιρίας όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κατηγορίες χρημ/κών στοιχείων				
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	2.252.760	2.312.035	1.409.791	1.307.770
Ταμιακά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα	427.677	402.942	182.243	132.043
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο	51	143	51	143
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	11.820.994	12.615.996	4.887.187	5.228.077
Σύνολο	**14.501.482**	**15.331.117**	**6.479.273**	**6.668.032**

Ορισμένες από τις απαιτήσεις των πελατών και λοιπών εμπορικών απαιτήσεων που δεν έχουν υποστεί απομείωση βρίσκονται σε καθυστέρηση. Η ενηλικίωση των απαιτήσεων αυτών παρατίθεται ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εντός 3 μηνών	1.527.907	2.310.036	137.917	605.381
Από 3 έως 6 μήνες	508.819	472.908	290.255	165.361
Από 6 μήνες έως 1 έτος	338.009	3.090.896	122.392	1.536.720
Πάνω από 1 έτος	1.928.932	1.475.968	1.636.572	807.969
Σύνολο	**4.303.667**	**7.349.808**	**2.187.135**	**3.115.431**

Ο Όμιλος ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις του, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στα control του πιστωτικού ελέγχου. Όπου είναι διαθέσιμες με λογικό κόστος, χρησιμοποιούνται εξωτερικές εκθέσεις ή αναλύσεις σχετικά με τους πελάτες. Η πολιτική του Ομίλου είναι να συνεργάζεται μόνο με αξιόπιστους πελάτες.

Η διοίκηση του Ομίλου θεωρεί ότι όλα τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν έχουν απομειωθεί σε προηγούμενες ημερομηνίες σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων είναι υψηλής πιστωτικής ποιότητας, συμπεριλαμβανομένων και των οφειλομένων.

Για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Ο πιστωτικός κίνδυνος για απαιτήσεις ρευστοποιήσιμες καθώς και για άλλα βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά στοιχεία θεωρείται αμελητέος.

5.2. Ανάλυση συναλλαγματικού κινδύνου

Συναλλαγματικός κίνδυνος υφίσταται για αγορές που πραγματοποιούνται σε Δολάριο Αμερικής και Λίρα Αγγλίας. Ο εν λόγω κίνδυνος είναι σχετικά χαμηλός για τον Όμιλο, καθώς η πολιτική του είναι η αποφυγή μεγάλων πιστώσεων σε οφειλές σε ξένο νόμισμα.

Οι υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα, μετατρεπόμενες σε Ευρώ με την ισοτιμία κλεισίματος αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΙΑ			
	31/12/2018		31/12/2017		31/12/2018		31/12/2017	
	GBP	USD	GBP	USD	GBP	USD	GBP	USD
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	-	730.059	-	942.383	0	730.059	0	942.383
Χρημ/κές υποχρεώσεις	27.416	415.093	29.924	248.074	17.109	407.307	19.515	248.553
Βραχυχρόνια έκθεση	**27.416**	**1.145.152**	**29.924**	**1.190.457**	**17.109**	**1.137.366**	**19.515**	**1.190.936**

Υποθέτουμε ότι κατά την 31η Δεκεμβρίου πραματοποιείται μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία Ευρώ / Ξένου Νομίσματος της τάξεως του +/-10%. Σε περίπτωση όπου το Ευρώ ανατιμηθεί ή υποτιμηθεί κατά τα ανωτέρω ποσοστά, τότε η επίπτωση στο αποτέλεσμα της χρήσης και στα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου έχει ως ακολούθως:

Ποσά σε €	**31/12/2018**				**31/12/2017**			
	GBP		**USD**		**GBP**		**USD**	
	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(2.492)	3.046	(104.105)	127.239	(2.720)	3.325	(108.223)	132.273
Καθαρή Θέση	(1.770)	2.163	(73.914)	90.340	(1.931)	2.361	(76.839)	93.914

Σε περίπτωση όπου το Ευρώ ανατιμηθεί ή υποτιμηθεί κατά τα ανωτέρω ποσοστά, τότε η επίπτωση στο αποτέλεσμα της χρήσης και στα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρίας έχει ως ακολούθως:

Ποσά σε €	**31/12/2018**				**31/12/2017**			
	GBP		**USD**		**GBP**		**USD**	
	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(1.555)	1.901	(103.397)	126.374	(1.774)	2.168	(108.267)	132.326
Καθαρή Θέση	(1.104)	1.350	(73.412)	89.726	(1.260)	1.540	(76.870)	93.952

5.3. Ανάλυση κινδύνου ρευστότητας

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας της με προσεκτική παρακολούθηση των χρεών των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες, σε καθημερινή και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι μακροπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.

Ο Όμιλος διατηρεί μετρητά για να καλύψει ανάγκες ρευστότητας για περιόδους έως 30 ημερών. Τα κεφάλαια για τις μακροπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας εξασφαλίζονται πρόσθετα από κεφάλαιο κίνησης δανειακών λογαριασμών. Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	**31/12/2018**			
	Βραχυπρόθεσμες		**Μακροπρόθεσμες**	
	εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**άνω των 5 ετών**
Τραπεζικός δανεισμός	1.747.080	1.792.839	0	0
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	2.963.922	662.797	0	0
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις	0	318.052	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.767.306	1.445.643	0	0
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0	0	586.765	0
Σύνολο	**9.478.308**	**4.219.331**	**586.765**	**0**

Ποσά σε €	31/12/2017			
	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	άνω των 5 ετών
Τραπεζικός δανεισμός	1.812.916	1.812.916	0	0
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	2.326.640	548.634	0	0
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις	0	98.543	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	5.338.308	1.482.433	0	0
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0	0	525.086	151.415
Σύνολο	**9.477.864**	**3.942.526**	**525.086**	**151.415**

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της Εταιρίας αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2018			
	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	άνω των 5 ετών
Τραπεζικός δανεισμός	1.067.984	1.067.984	0	0
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	1.493.133	474.308	0	0
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις	0	0	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.076.416	377.668	0	0
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0	0	250.253	0
Σύνολο	**4.637.532**	**1.919.960**	**250.253**	**0**

Ποσά σε €	31/12/2017			
	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	άνω των 5 ετών
Τραπεζικός δανεισμός	1.061.953	1.061.953	0	0
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	1.142.085	414.856	0	0
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις	0	0	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.648.932	211.736	0	0
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0	0	166.141	84.112
Σύνολο	**4.852.970**	**1.688.546**	**166.141**	**84.112**

Οι ανωτέρω συμβατικές ημερομηνίες λήξης αντικατοπτρίζουν τις μικτές ταμειακές ροές, οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις λογιστικές αξίες των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

5.4. Ανάλυση ευαισθησίας κίνδυνου επιτοκίου

Οι βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις αφορούν συμβάσεις βραχυπρόθεσμου δανεισμού για ανάγκες κεφαλαίου κίνησης.

Την 31/12/2018, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος στις μεταβολές της αγοράς του επιτοκίου όσον αφορά τον τραπεζικό δανεισμό του, ο οποίος υπόκεινται σε μεταβλητό και σταθερό ποσοστό επιτοκίου. Τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού και οι λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις έχουν σταθερά ποσοστά.
Παρακάτω γίνεται μια ανάλυση της επίδρασης μιας μεταβολής του επιτοκίου κατά μια ποσοστιαία μονάδα, στα αποτελέσματα της χρήσης και στην καθαρή θέση:

ΟΜΙΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΗ				
Ποσά σε €	**31/12/2018**		**31/12/2017**	
	Μεταβολή άνω	**Μεταβολή κάτω**	**Μεταβολή άνω**	**Μεταβολή κάτω**
	1%	-1%	1%	-1%
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(35.829)	35.829	(37.818)	37.818
Καθαρή Θέση	(25.438)	25.438	(26.851)	26.851

ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ				
Ποσά σε €	**31/12/2018**		**31/12/2017**	
	Μεταβολή άνω	**Μεταβολή κάτω**	**Μεταβολή άνω**	**Μεταβολή κάτω**
	1%	-1%	1%	-1%
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(21.299)	21.299	(22.468)	22.468
Καθαρή Θέση	(15.123)	15.123	(15.952)	15.952

6. Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου όσον αφορά τη διαχείριση του κεφαλαίου είναι οι εξής:

- να εξασφαλίσει την ικανότητα της Εταιρίας να συνεχίσει τη δραστηριότητα της (going-concern) και
- να εξασφαλίσει μια ικανοποιητική απόδοση στους μετόχους τιμολογώντας υπηρεσίες αναλογικά με το επίπεδο κινδύνου.

Το κεφάλαιο για τις χρήσεις αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31/12/2018	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7.149.734	7.690.469	6.766.457	6.824.040
Πλέον: Δάνεια μειωμένης εξασφάλισης	3.539.919	3.625.833	2.135.968	2.123.906
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(427.677)	(402.942)	(182.243)	(132.043)
Κεφάλαιο	**10.261.976**	**10.913.359**	**8.720.181**	**8.815.903**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7.149.734	7.690.469	6.766.457	6.824.040
Πλέον: Δάνεια	3.539.919	3.625.833	2.135.968	2.123.906
Σύνολο κεφαλαίων	**10.689.653**	**11.316.301**	**8.902.424**	**8.947.946**
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	**0,96**	**0,96**	**0,98**	**0,99**

Ο Όμιλος ορίζει το ποσό του κεφαλαίου σε σχέση με την συνολική κεφαλαιακή διάρθρωση, π.χ. ίδια κεφάλαια και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και κάνει τις προσαρμογές κατά το χρόνο που η οικονομική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων των υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων αλλάζουν. Με στόχο τη διατήρηση ή την προσαρμογή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των πληρωτέων μερισμάτων, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο ή να πουλήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει τις υποχρεώσεις της.

7. Μεταγενέστερα γεγονότα της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης

Δεν υπάρχει κάποιο σημαντικό γεγονός μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, το οποίο να αφορά την Εταιρεία και να χρήζει αναφοράς, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ).

Αθήνα, 31 Ιουλίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ & Δ/ΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΤΟ ΜΕΛΟΣ	Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΑΡΓΥΡΗΣ ΠΑΛΑΣΑΣ	ΚΟΖΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 787923	Α.Δ.Τ. ΑΒ 365115	Α.Δ.Τ. ΑΙ 088783